LAISVĖ
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park 17, N. Y.
Tel. MIchigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaca, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis

Dalis Queens apskrityje (N. Y.)	$10.00
Kanadoje	$10.00
Kitur užsienyje	$12.00
Jungtinėse Valstijose	$9.00

Pavienio egzemp. kaina 10 centų

PRICE 10c A COPY

No. 96 * * * * * Ozone Park 17, N. Y. Penkt., lapkr. (Nov.) 30, 1962 * * * * * METAI 5I-ji

KRISLAI

"Kas laimėjo?.."
Pergalėtojai.
Jų "kultūros" kongresas
Su d-ru A. Margeriu.
S. J. Jokubkos knyga.

— Rašo **R. Mizara** —

Kai kurie klausia:

—Tai kas dabar Kubos klausimu bus laimėjęs — kapitalizmas ar komunizmas?..

Atsakysime: laimėjo taiką mylintysis pasaulis, žmonija buvo išgelbėta nuo baisios tragedijos, kurią ruošė kapitalistai.

Smagu, kad Anastazas L. Mikojanas buvo pakviestas į Baltuosius rūmus Washingtone ir ten tarėsi su prezidentu Kenedžiu. Gal visa tai padės greičiau išspręsti dar neišspręstus dalykus.

—:—

Dvi tarybinių krepšininkų—vyrų ir moterų — komandos baigė savo maršrutą-varžybas su JAV krepšininkais. Grįžo jie namo smagūs: tarybinė moterų rinktinė išėjo pergalėtoja visose varžybose. Šiai rinktinei vadovauja **Stepas Butautas;** jai prkilauso ir garsioji **Jūratė Daktaraitė.** Abudu kauniečiai.

—:—

Praėjusį savaitgalį Čikagoje klerikalai buvo sušaukę savo "antrąjį kultūros kongresą." Šaukėjai iš karto buvo galvoję **bendradarbiauti su tokiais** "liberalais," kaip B. Raila, bet vėliau savo nusistatymą pakeitė.

"Kongrese" apie kultūrą vyriausias spykeris buvo iš Vakarų Vokietijos partrauktas dr. Jonas Grinius, atkaklus klerikalas.

Jų "kultūra" rožančinė ir škaplierinė. Jų "kongresą" ignoravo net ir menševikų laikraštis, nuolat keliaklupsčiaująs prieš klerikalus .

—:—

Kultūrinis gyvenimas tarp JAV lietuvių džiūsta, vysta. Jį galima gerai pataisyti, įpilant naujo eleksyro į jo kraujagysles. Kaip kultūrinį gyvenimą pagyvinti? **Tik glaudžiai bendradarbiaujant su gimtuoju kraštu, su Tarybų Lietuva.** Bet minėto "kongreso" šaukėjai tam visomis keturiomis priešinasi.

—:—

Gruodžio 1 d., šeštadienį, Ozone Parke, N. Y., ALDLD Centralinis komitetas ruošia įdomų pobūvį: susitikimą su rašytoju-publicistu **d-ru A. Margeriu.**

Tai bus vakaras ne tik rašytojui A. Margeriui pagerbti; tolydžio bus pagerbti ir visi kiti, kurie rūpinosi ir tebesirūpina lietuviško žodžio, lietuviškų tradicijų ir lietuviškos kultūros palaikymu tarp Jungtinių Valstijų lietuvių.

Vėliausia A. Margerio knyga—"150 dienų Tarybų Lietuvo." Tai stambus veikalas.

Labai smagu bus susitikti su svečiu-rašytoju, ilgai pas mus nebuvusiu. Dalyvaukite, kurie tik galite!

—:—

Vilniaus "Tiesa" praneša, kad Lietuvoje išleista vilniečio **S. J. Jokubkos knyga — "Brazilijos plantacijose."** Laikraštis primena:

"Knygoje autorius pateikia keturis savo kūrinius: "Valdžios lėšomis" — apie kelionę per Atlantą ir pirmąją pažintį su braziliškomis kavos fazendomis, "Bananų plantacijoje," "Vagie tu, lauk!" ir apysaką "Pūkelių Jonas." Apie autorių skaitytojus supažindina A. Vaivutskas. Knygą redagavo P. Čebelienė-Petrauskaitė, dailininkai—A. Kazakauskas, techninis redaktorius— grįžęs iš Argentinos D. Jakubonis.

"Brazilijos plantacijose" puošniai pagamino Valstybinė V. Kapsuko-Mickevičiaus vardo spaustuvė Kaune. Knygą išleido Valstybinė grožinės literatūros leidykla."

Lauksime mūsų draugo Jokubkos kūdikio; kai gausime, plačiau apie jį pasisakysime.

—:—

Labai smagu, kad vis daugiau ir daugiau Amerikos lietuvių literatūrinių darbų išleidžiama Lietuvoje!

Tai ir yra tikrasis kultūrinis bendradarbiavimas!

Vyksta pasitarimai dėl JAV, TSRS ir Kubos santykių

Jungtinės Tautos, N. Y.— Po trijų savaičių buvimo Kuboje atvyko A. Mikojanas, TSRS premjero pavaduotojas. Jungtinių Tautų generalinis sekretorius U Thantas suruošė banketą, kuriame dalyvavo JAV diplomatai A. Stevensonas, J. J. McCloy, Ch. W. Yost ir kiti, o nuo TSRS—Mikojanas, V. V. Kuznecovas ir V. Zorinas. Bankete buvo apsikeista Jungtinių Valstijų, Kubos, ir Tarybų Sąjungos planais sureguliavimui santykių.

Kubos respublika laikosi jau pirmiau paskelbtų savo reikalavimų ir prie jų kelia dar sekamus:

Jungtinės Valstijos privalo atitraukti savo militarines jėgas iš pietinių valstijų, kurių ten laikymas grasina intervencija į Kubą. JAV privalo pasižadėti, kad nebus daroma agresijos veiksmų iš kitų Lotynų Amerikos šalių. Jungtinės Valstijos privalo pasižadėti, kad neleis iš jų teritorijos vykinti agresyvius žygius prieš Kubą ir savo teritorijoje sulaikys Kubos pabėgėlių veikimą prieš Kubą. JAV privalo pasižadėti, kad jos gerbs Kubos teritorijos nepaliečiamybę ir nedarys Kubos prekybai kliūčių su kitomis šalimis, taipgi tuojau pradės su Kuba pasitarimus pasitraukimui iš Guantanamo įlankos, kur JAV turi karo laivyno ir orlaivyno bazes.

Kinija jau siūlo Pakistanui sutartį

Karačis. — Kinija pasiūlė Pakistanui pasirašyti nepuolimo sutartį. Kinija nurodo, kad tarp jos ir Pakistano gali būti draugiškumas ir iš to būtų abiems šalims naudos.

Pakistano parlamentas svarsto Kinijos pasiūlymą. Svarsto ir pasitraukimą iš Centro karo sąjungos, kurią sudaro Pakistanas, Iranas ir Turkija, ir iš Rytų Azijos karo sąjungos, kurią sudaro Pakistanas, Australija, Naujoji Zelandija, Tailandas, Filipinai, Anglija ir Jungtinės Valstijos.

Pakistanas neis prieš Kiniją

Rawalpindis. — Pakistano parlamento deputatai ir valdžios žmonės sako, kad jeigu kils karas tarp Indijos ir Kinijos, tai jokiame atsitikime Pakistanas nekariaus prieš Kiniją.

"Mūsų šalies žmonės ir kinai yra surišti amžinosios draugystės ryšiais", sakė industrijos reikalų ministras.

Parlamento nariai reikalauja, kad Pakistanas oficialiai pasitrauktų iš Centrinės ir Rytų Azijos karo sąjungų, kurioms vadovauja JAV.

IŠ VISO PASAULIO

Mexico City. — Virš du tūkstančiai farmerių atakavo valdžios įstaigas Huajuapane, protestuodami prieš žemas kainas ūkio gaminių. Policija areštavo 40 žmonių.

Belgradas. — Jugoslavijos ir Lenkijos respublikos padidins viena kitai ekonominę pagalbą.

Maskva. — Tarybų Sąjunga apkaltino šnipavime Graikijos ambasados antrąjį sekretorių P. Moliviatisą ir pareikalavo išvažiuoti.

Roma. — Socialistų vadas Pietro Nenni turėjo nelaimę. Automobilis, kuriame jis su šeima važiavo, susidūrė su kitu ir apsivertė. Nenni ir jo šeimos nariai nedaug nukentėjo.

Pekinas. — Maršalas Chen Yi, Kinijos užsienio ministras, kaltina Jungtines Valstijas, kad jos ginkluodamos Indiją siekia išplėsti ten karą.

Paryžius. — Sulaukęs 90 metų amžiaus mirė Albert Sarrautas, du kartus buvęs Francūzijos premjeru.

Haga. —Sulaukus 82 metų amžiaus mirė buvusi Hollandijos karalienė Wilhelmina.

Havana. —Kubos vyriausybė jau paleido tūkstančius milicininkų, kurie buvo pašaukti tarnybon Kubos krizės metu.

Belgradas. — Jugoslavija surinko palaikus TSRS karių, žuvusių 1944 m. kovo je prieš hitlerininkus, ir juos palaidojo žymiose vietose.

'LAISVĖS' VAJUS

GAVIMUI NAUJŲ SKAITYTOJŲ
Vajus prasidėjo spalio 1 d. ir tęsis iki gruodžio 31 d.

— o —

KONTESTANTŲ STOVIS DABAR YRA TOKS:

	PUNKTAI
Connecticut valstija	4596
New Jersey valstijos vajininkai	4298
Los Angeles, Calif.	3604
Brooklyn, N. Y.	2362
Lawrence - Lowell, Mass.	2092
So. Boston, Mass.	2080
K. Kasulis, Worcester, Mass.	1496
Philadelphijos vajininkai	1304
Miami, Fla.	1187
M. Uždavinis, Norwood, Mass.	1156

— o —

Rochester, N. Y.	1140	B. Sutkus, San Francisco, Calif.	444
Chester, Pa.	984	A. Žemaitis, Baltimore, Md.	408
Philadelphia, Pa.	952	Scranton, Pa.	332
Great Neck, N. Y.	912	C. K. Urban, Hudson, Mass.	196
Geo. Shimaitis, Brockton, Mass.	880	L. Tilwick, Easton, Pa.	180
Chicago, Ill.	788	M. Aranuk, Detroit, Mich.	146
Pittsburgh, Pa.	756	V. Taraškienė, Oakland, Calif.	120
J. Žebrys, Cleveland, O.	640	C. Belunas, Detroit, Mich	108
LLD 20 kp. Moterų skyrius, Binghamton, N. Y.	510	K. Naravas, Shenandoah, Pa.	96
		Veronika Kvetkas, Cambridge, Mass.	72
		Vera Smalstis, Livonia, Mich.	72

— o —

Los Angeles vajininkas vėl gražiai pasidarbavo. Prisiuntė 5 naujas prenumeratas, ir pluoštą atnaujinimų.

Connecticut valstijos vajininkai įstojo pirmon vieton laimėtojų skyriuje. L. Žemaitienė, hartfordietė, prisiuntė dvi naujas prenumeratas ir atnaujinimų, o J. Čepukaitis, forestvillietės vieną naują prenumeratą,

(Tąsa 5-tame puslapyje)

Ar Indija pasirinks susitarimo kelią?

New Delhi. — Kinija atsakė į Indijos paklausimą. Lapkričio 20 dieną Kinijos vyriausybė įsakė savo pasienio jėgoms sulaikyti militarinius veiksmus. Tuo pat kartu pasiūlė ir Indijai, kad abiejų pusių jėgos pasitrauktų ir laikytųsi po dvyliką mylių nuo tos sienos linijos, kuri buvo 1959 m. lapkričio 7 d.

Indijos vyriausybė sakė, kad jai nėra "aišku". Ir reikalavo, kad kinų jėgos pasitrauktų iki tos linijos, kuri abiejų šalių jėgas skyrė 1962 m. rugsėjo 8 d. Mat, Indija nuo 1959 metų vis veržėsi į kinų teritoriją, užimdama naujus plotus. Nuo 1959 metų lapkr. 7 d. jos daliniai okupavo apie 12,000 ketv. mylių pirmiau kinų laikomos teritorijos.

Kinija atsakė Indijai, kad Indija tik "gudravoja", nes Nehru, Indijos premjeras, lapkričio 1 dieną sakė, kad jeigu abiejų pusių jėgos pasitrauks linkui 1959 m. lapkričio 7 d. sienos, tai Indija tarsis su Kinija sienos sureguliavimui. Reiškia, Indiai reikalas aiškus, bet ji Vakarų kurstoma išsisukinėja, sako Kinija.

Kinija sako, kad dabar sienos reikalų sureguliavimas priklauso nuo Indijos: jeigu ji priims Kinijos, ir pirmiau jos pačios siūlomas, sąlygas, tai sienos reikalai bus diplomatijos keliu sutvarkyti, bet jeigu ji tęs ir toliau provokacijų politiką, tai pati už pasekmes ir atsakys.

Londonas. —Anglų mokslininkas B. Russelis kritikavo Angliją ir JAV už Indijos ginklavimą.

SUSTREIKAVO 32,000 DARBININKŲ

Cape Canaveral, Fla. — Sustreikavo 32,000 darbininkų prieš Lockheed Aircraft Co. ir pradėjo pikietuoti raketų šaudymo centrą. Darbininkai priklauso prie International Association of Machinists unijos. Ši kompanija turi fabrikų eilėje valstijų. JAV vyriausybė ruošiasi pavartoti Taft-Hartley įstatymą sulaikymui streiko per 80 dienų.

Washingtonas. — Ketvirtadienį, lapkričio 29 d., A. Mikojanas tarsis su JAV prezidentu Kenedžiu.

JAV, BELGIJA IR KONGO REIKALAI

Washingtonas. — Baltajame Name lankėsi Belgijos užsienio ministras Paul Spaak'as. Sakoma, kad jis susitarė su JAV vyriausybe "imtis priemonių Kongo sutvarkymui". Jeigu ne Vakaru kapitalistų intrigos, tai Konge jau seniai būtų susitvarkyta.

LĖKTUVŲ NELAIMĖS

New Yrkas. — Per penkias dienas susidaužė penki keleiviniai lėktuvai ir žuvo apie 200 žmonių. Daugiausiai nukentėjo Brazilija, jos viename lėktuve žuvo apie 30, o antrame 97 žmonės.

Jau yra jaučiamas gerėjimas tarptautinių santykių

Washingtonas. — Kada Ženevoje atsinaujino septyniolikos valstybų konferencija nusiginklavimo reikalais, tai JAV prezidentas Kenedis pasiuntė pasveikinimą ir išreiškė viltį, kad ji duos gerų rezultatų.

Jungtinės Tautos, N. Y.— Daugelio šalių atstovai reiškia viltį, kad po baisaus karo pavojaus, dabar jau gerės tarptautiniai santykiai. Visa eilė delegatų išsireiškė už tai, kad nebūtų iš Jungtinių Valstijų intervencijos grasinimų Kubai ne tik iš JAV valdiškų ratelių, bet ir iš atskirų grupiu.

V. Zorinas, TSRS delegacijos pirmininkas, reikalavo, kad būtų stabdoma prie karo kurstanti propaganda, o ypatingai prie atominio karo. Politinis Komitetas nubalsavo, kad šis klausimas būtų perduotas septyniolikos šalių nusiginklavimo konferencijai.

Mexico City. — Visa eilė Meksikos laikraščių išsireiškė, kad dar yra per anksti spėlioti, ar pakėlė Jungtinių Valstijų vardą krizė su Kuba. Lotynų Amerikoje valdiškos partijos pasisakė už tai, bet liaudis turi kitokį supratimą.

Washingtonas. —Gruodžio 19—20 d.d. prezidentas Kenedis ir Anglijos premjeras Macmillanas susitiks Bahamos salose ir tarsis tarptautiniais reikalais.

De Gaulle laimėjo rinkimus

Paryžius. — Francūzijos prezidentas dabar pilnai turės kontrolę žemesniame parliamento bute. Iš 482 deputatų jo partija ir partijos, kurios jį remia, turės 263 deputatus. tai 21 daugiau, kaip reikia sudaryti daugumą.

Socialistų partija bus antroji, ji turės 66 deputatus, o pirmiau turėjo 43. Komunistų partija turės 41 deputata, o pirmesniame turėjo tik 10.

Vietomis komunistai ir socialistai buvo sudarę bendrą frontą ir dėka to abidvi partijos daugiau laimėjo.

Jungtinės Valstijos didins armiją

Washingtonas. — Jungtinių Valstijų gynybos departamentas nutarė padidinti armiją, kad ateinančią vasarą ją jau sudarytų 980,000 vyrų. Bendrai JAV armijos, laivyno, orlaivyno ir marininkų korpusai sudarys apie trijų milijonų vyrų jėgą.

Pentagono karininkai reikalauja didinti armiją, nes būk 1963 metais bus "Berlyno krizė".

Vientiane. — Laoso militarinės jėgos nušovė Jungtinių Valstijų transportinį "C-123" lėktuvą.

Vėliausios žinios

Budapeštas. — Vengrijos Komunistų partijos suvažiavime Kadaras sakė, kad už pasienio susirėmimus atsakominga yra Indija, kuri per dešimt metų atsisako su Kinija tartis.

Maskva. — Suimtas anglų biznierius G. M Wynne prisipažino, kad jis, prisidengęs biznio skraiste, šnipinėjo Vengrijoje ir Tarybų Sąjungoje.

Jungtinės Tautos, N. Y.— Tarybų Sąjunga sutinka, kad U Thantas būtų išrinktas Jungtinių Tautų generaliniu sekretoriumi.

Brasilia. — Susidaužė Brazilijos lėktuvas, nelaimėje žuvo 27 žmonės.

Londonas. — JAV šnipiški "U-2" lėktuvai išskrido iš Anglijos.

Guatemala. — Prezidento Ydigoras Fuentes jėgos nuslopino militaristų sukilimą.

Roma. — Popiežius Jonas XXIII-čias rimtai serga.

Belgradas. — Gruodžio 19 dieną Tito, Jugoslavijos prezidentas, vyks į Tarybų Sąjungą. Tarp Jugoslavijos ir TSRS santykiai pagerėjo. Tarybų Sąjunga suteikė Jugoslavijai bombinių lėktuvų "IL-28" ir kitų ginklų už $100,000,000, ir padidino prekybą.

Chicago. —United States Court of Appeals patvarkė, kad geležinkelių kompanijos gali įvesti naują sistemą ir, reikalui esant, atleisti tam tikrą darbininkų skaičių iš darbo. Geležinkelių unijos grasina streiku.

Suffern, N. Y. — Sulaukęs 74 metų amžiaus mirė buvęs New Yorko universiteto pareigūnas Dr. LeRoy E. Kimball.

Atėnai. —Graikija pirko JAV laivą "Hera", 11,000 tonų įtalpos.

Mahwah, N. J. — 4,200 darbininkų sustreikavo prieš Ford Motor Co.

Maskva. — Atvyko Laoso generolas P. Nosavanas.

LAISVE

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK 17, N. Y.

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.

Established April 5, 1911 — ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	$10.00
United States, per 6 months	$5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months,	$5.50
Queens Co.	$10.00 per year	Foreign countries, per year,	$12.00
Queens Co., per six months	$5.50	Foreign countries, 6 months,	$6.50

Ispanijos politkalinių balsas

FAŠISTINĖS ISPANIJOS kalėjimuose sėdi daugiau kaip 6,000 politinių kalinių. Yra ten ne tik komunistų, o ir kitokių politinių partijų žmonių-veikėjų, nusistačiusių prieš fašizmą, ką nors prasitarusių prieš diktatorių Franco, arba veikliai dalyvavusių darbininkų streikuose.

Yra Ispanijos kalėjimuose žmonių, sėdinčių ten nuo 1940 metų!

Ir štai neseniai pasaulį pasiekė bendras visų tų politinių kalinių atsišaukimas, kad laisvasis pasaulis padėtų jiems, kaliniams. Ko gi jie reikalauja? Ko jie prašo?

Ispanijos politiniai kaliniai prašo pasaulio žmonių, kad darytų spaudimą į Franko valdžią, kad ji pagerintų kalinių būklę, kad pagerintų kalėjimuose sąlygas (kurios yra baisios), kad leistų politiniams kaliniams susisiekti su Ispanijos žmonėmis, su savo giminėmis bei bičiuliais, kad leistų kaliniams gauti dovanas—pinigines ir kitokias, kurias jiems siunčia kitų kraštų žmonės.

Atsišaukimas parašytas labai "atsargia" kalba, bet jis daug pasako: tarp eilučių galima įskaityti tai, kas nepasakyta eilutėse.

Mes sakome: pasaulis turi reikalauti ne tik, kad tiems kaliniams būtų pagerintos buitinės sąlygos, bet kad visi antifašistiniai politiniai kaliniai būtų iš kalėjimų paleisti!

JAV komunistai prašo talkos

ŠIŲ METŲ GRUODŽIO 11 d. Washingtone prasidės JAV Komunistų partijos teismas. Tai bus pirmas politinės partijos teismas JAV istorijoje. Šis teismo procesas bus vedamas einant McCarrano įstatymu. Tas įstatymas reikalauja, ka ši partija registruotųsi kaip "svetimos valstybės agentūra". Federalinė valdžia puola ne tik JAV Komunistų partiją—ji puola, persekioja ir pavienius asmenis.

Atsišaukime, po kuriuo pasirašo **Elizabeth Gurley Flynn** ir **James J. Tormey,** minimi sekami valdžios žingsniai pulti veikėjus:

Gus Hall ir Benjamin J. Davis, partijos veikėjai, buvo areštuoti ir išleisti iš kalėjimo po $5,000 bėla; abudu laukia teismo, abiem grūmoja 30 metų kalėjimas ir $600,000 piniginė pabauda (einant McCarran įstatymu).

Valdžia pradėjo akciją prieš visą eilę kitų veikėjų, reikalaudama, kad jie "registruotųsi."

Pradėti procesai prieš laikraštį "The Worker", taipgi prieš žurnalus "Political Affairs" ir "Mainstream"—jų redaktoriai jau perleisti per grand džiūrės šerengą.

Uždrausta keliauti į užsienį komnistiniams veikėjams—dėl nedavimo pasportų bylas prieš valdžią užvedė Elizabeth Gurley Flynn ir Dr. Herbert Aptheker.

Keletas organizacijų—American Committee for the Protection of Foreign Born, Veterans of the Abraham Lincoln Brigade, ir Council for American-Soviet Friendship verčiamos "registruotis".

The Mine, Mill & Smelter Workers unija apskelbta esanti "komunistų įtakoje" ir (einant McCarran įstatymu) persekiojama.

Sudarytos specialios koncentracijos stovyklos, kuriosna valdžia galėtų bet kuriuo laiku suimti "nužiūrėtus" asmenis ir be teismo kišti ir ten laikyti.

Atsišaukimas sako, jog JAV Komunistų partijos teismas yra pats svarbiausias, nes jei valdžiai pasisektų jį laimėti, tuomet visu amerikiečių pilietinėms laisvėms ir teisėms būtų užduotas baisus smūgis.

Yra suorganizuotas specialus komitetas, kurio pirmininkė—Elizabeth Gurley Flynn, o sekretorius—James J. Tormey. Komitetas atsišaukia į visus laisvę mylinčius amerikiečius pinigiškai padėti gintis. Teismai, sako atsišaukimas, kaštuoja daug pinigų, todėl kiekvienas išgalįs prašomas, kad prisiųstų po $10 ar daugiau aukų.

Komiteto adresas: **Gus Hall - Benjamin J. Davis Defense Committee,** 22 East 17th St., New York 3, N. Y. (Room 1225).

— o —

YRA ŽMONIŲ, Kurie mano, jog dabar. prezidentui Kenedžiui gerai "pasirodžius" praėjusiuose 88-jo Kongreso rinkimuose, jis ir jo brolis, Justicijos departamento sekretorius Robertas Kenedis, pradės griežčiau pulti tuos, kurie nusikalto pragaištingam McCarrano įstatymui.

Tai gali būti tiesa. Bet mes manome, kad prezidentas neturėtų imtis "griežtesnių priemonių" progresyviams žmonėms pulti. Mes sakėme ir sakome: McCarrano įstatymą reikia **atmesti,** nes jis neša nelaimę visai Amerikai. Šį įstatymą pasmerkė prezidentas Trumanas, jį vetuodamas; jį pasmerkė kai kurios darbo unijos; jį pasmerkė kiekvienas galvojąs amerikietis. Reikėtų 88-ajame Kongrese šį įstatymą atšaukti, atmesti visiškai.

Bet kol tai bus padaryta, be abejonės, puolamiesiems žmonėms,—individualams ir organizacijoms—lėšuos nemaža pinigų besiginant. Reikia tuos, kurie yra puolami, persekiojami. kurie atkakliai kovoja už McCarrano įstatymo atmetimą, paremti visaip: moraliai ir materialiai!

IŠ LAIŠKŲ

Mielas Drauge Rojau!

Jūsų knygą "Apie Tave, gimtoji žeme," nesuskubau įsigyti jai išėjus, o kai grįžęs iš Rumunijos jos paklausiau knygyne, pasirodė, kad jau nebeturi. Ir kituose knygynuose Vilniuje jau nebebuvo ir tik po kiek laiko man ją surado. Tai autoriui turi būti malonu, kad jo knygos neužsiguli lentynose.

Kažkas man prisiuntė iš Belgijos kelių mažų puslapėlių laikraštuką "Darbininkų Balsas," kuris reklamuojamas kaip "Lietuvių Profesinių Sąjungų grupės egzilėje laikraštis." Menka jo forma, bet tiesiog šlykštu ir koktu darosi, kai susipažįsti su turiniu. Tiesiog nuostabu, kaip žemai krito savo kelia klupsčiavime prieš juodžiausią reakciją žmonės, kurie kadaise dėjosi "pažangiais," net "socialistais," tuo labiau jų "vadais," o pirmiausia sukaminskėjęs S. Kairys. Mes matome, kad ir klerikalų ir kitų reakcionierių spaudoje vis dėlto negalima nutylėti didelių Lietuvos liaudies laimėjimų, neabejotinų faktų apie didį kilimą kultūroje, nematytą švietimo pasklidimą, darbininkų klasės išaugimą, pramonės nepaprastą suklestėjimą ir k. O čia egziliniai "socialistai" iš kailio nerdamiesi tik šmeižia ir purvina Lietuvos liaudį ir jos darbą. Tuo tarpu pateisinimo ir pasigalėjimo žodžius jie randa Impulevičiui, Matiukui ir kitiems žudikams, nuo kurių rankų žuvo dešimtys tūkstančių nekaltų žmonių, gina smetoniškos policijos viršininkus.

Atrodo, tiems ponams nieko mielesnio nebuvo, kaip smetoniškasis fašizmas Lietuvoje, o ir hitleriniams okupantams jie batlaižiavo. Jie dabar mėgsta didžiuotis "kovoję" prieš hitlerininkus, bet visiems žinoma, kad toji kova geriausiu atveju buvo špyga kišenėje ir viltys, kad atėję anglai ar amerikonai grąžins kapitalistų viešpatavimą Lietuvoje.

Ką gi, kaip sakoma, kuprotą tik kapas pataiso. Nors apie mirusį nederėtų kalbėti, bet štai patyrėme, kaip "vaduotojas" ir "signataras" bei nuolankus hitlerinių okupantų tarnas M. Biržiška ligi savo galo išlaikė šmeižiko ir melagio natūrą.

Koks tai skirtumas su neseniai mirusiu profesorium ir akademiku Antanu Purėnu, kuris irgi buvęs socialdemokratas, bet pasiliko su savo tauta, dirbo jos labui, džiaugėsi jos laimėjimais tarybinėje santvarkoje ir susilaukė visuotinos pagarbos ir įvertinimo savo nuopelnų darbo liaudžiai.

Liūdnas gyvenimas ir apgailėtinas galas tų tautos atplaišų, kurios išsiblaškė po įvairius kraštus, tapo įvairių žvalgybų pastumdėliais bei reakcijos įrankiais. Ir ypač apgailėtinas likimas tų, kurie kadaise vaidino "pažangiųjų" vaidmenį, didžiavosi "kovoją" prieš fašizmą, klerikalizmą, reakciją. Žinoma, tai buvo apgaulingas vaidinimas, bet dabar, kai jie nusimetė visas kaukes, pasirodė jų šlykštus darbininkų klasės ir darbo žmonių interesų išdavikų veidas.

Nors visa tai ne naujiena, pakankamai tuo įsitikini skaitydamas arba girdėdamas apie šlykščią oportunistinių "Naujienų" ir panašių leidinių poziciją, bet žvilgsnis į purviną lapuką, kuriam dera "Darbininkų išdavikų balso" vardas, kažkaip ypatingai sukrėtė.

Dovanok, gerbiamasis, kad taip plačiai išsikalbėjau apie tas rimto dėmesio nevertas niekšybes.

Kažkodėl kurį laiką negavau "Laisvės" ir "Vilnies," matyt, ryšium su paaštrėjusia padėtimi, ir buvau jų išsiilgęs. Dabar susilaukęs uoliai skaitau tuos laikraščius, kurie drąsiai gina lietuvių tautos, jos darbo žmonių garbę ir interesus. Ir malonu, kad meižtai ir pagieža išnyksta, o iškyla ir laimi tiesa.

Būk sveikas. Labų dienų ir geriausių linkėjimų Jums visiems.

Justas Paleckis

Vilnius, 1962. XI. 1

Gerbiamoji Redakcija,

Šiandien gavau pirmuosius "Laisvės" numerius. Laikraštis įdomus, man labai patiko. Jame galima sužinoti apie pažangių lietuvių gyvenimą užsienyje. Labai smagu, kad laikraštis smerkia tuos "lietuvius," kurie vokiečių okupacijos metais kartu dirbo su fašistais, išdavę savo Tėvynę, o dabar, pabėgę į užsienį, vėl mėgina šmeižti naująjį Lietuvos gyvenimą.

Tarių nuoširdų lietuvišką ačiū Redakcijai už pastangas, kurias jūs padarėte, išpilddydami mano prašymą.

J. Ragauskui, kuris man užrašė laikraštį, asmeniškai padėkojau ir pasistengsiu Jam atsilyginti tuo pačiu. Jeigu galima, prašyčiau Redakciją mano vardu padėkoti J. Ragauskui per laikraštį ir palinkėti Jo gyvenime geriausios sėkmės.

Linkiu Jums sėkmės, Gerbiamoji Redakcija, tokiame dideliame ir gerame darbe!

Su pagarba,

E. Jurkšaitienė

1962. XI. 21
Kauno rajonas
Veliuona, LTSR

Torrington, Conn.

Lapkričio 19 d. mirė J. Stanulis, visos darbininkiškos spaudos skaitytojas ir rėmėjas, "Laisvės" vajininkas. Pagelbėdavo už "L" prenumeratas išrinkti mokesčius.

Draugas J. Stanulis buvo didelis pažangos mylėtojas, domėdavosi pasaulio įvykiais.

Velionis paliko užaugusią šeimyną — du sūnus ir tris dukteris. Beveik visi jau vedę ir augina šeimyną.

Velionio Stanulio palaikai tapo palaidoti lapkričio 21 d. gražiose Hill Side kapinėse. Kadangi laidojimas buvo šeimyninis, tai nabašninko draugai negalėjo palydėti į kapines.

P. Bokas

J. GRIGIŠKIS

ĮVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Daktaro Pinelio įnašas civilizacijon

Dr. Philip Pinel pasižymėjo Francūzijos buržuazinės revoliucijos metu, kai jis buvo revoliucinės valdžios 1791 metais paskirtas rūpintis protiniais ligoniais.

Prieš revoliuciją Francūzijoje, kaip ir kituose kraštuose, protinėmis ligomis sergančius žmones neskaitė ligoniais, bet "piktos valios" apsėstais žmonėmis, kuriems jokis žmoniškumas nebuvo taikomas. Retėžiuose surakinti, rūsyse sugrūsti, prie sienų prirakinti tie nelaimingi ligoniai baigdavo savo gyvenimą baisiose kančiose.

Dr. P. Pinel protinių ligonių klausimu pravedė revoliucines reformas. Jis pareikalavo ligonius iš retėžių išlaisvinti ir suteikti jiems medicininę ir kitokią pagalbą. Jis paskelbė, kad protiniai ligoniai privalo būti pripažinti ligoniais ir gydomi, kaip ir fiziniai ligoniai. Ne kalėjimai rūsyse ir retėžiai ant rankų ir kojų, bet specialios ligoninės jiems reikalingos. Jis pravedė protinių ligų klasifikaciją, kuri buvo tais laikais labai naudinga.

Revoliucinės reformos negreit ėmė viršų kituose kraštuose, bet jos visgi nugalėjo atgyvenusį supratimą ir būdą. Dabar beveik visur protinius ligonius žmoniškai užlaiko. Jeigu seniau jiems nebūdavo jokių progų pagyti, tai dabar jau daugelis tokių ligonių išgydomi. Žinoma, atsilikusiuose kraštuose ir dabar protiniai ligoniai neturi tokio gydymo ir užlaikymo, kaip civilizuotuose kraštuose.

Negalima sakyti, kad pas mus Amerikoje ši svarbi problema išrišta. Protinių ligų įstaigų ir gydytojų čia jaučiama stoka. Daugelį ligonių, nepilnai išgydytų, paleidžia namo. Dėl to įvyksta tragiškų šeimose nuotykių.

—:—

Prof. F. L. Schumanas apie šaltąjį karą

Louisiana valstijos universiteto profesorius Frederick L. Schumanas, istorijos dėstytojas, parašė knygą "The Cold War: Retrospect and Prospect."

Profesorius joje realistiniai analizuoja dabartinę šaltojo karo padėtį ir daro išvadas, kokiu būdu šaltąjį karą būtų galima likviduoti ir visoms valstybėms taikingai sugyventi.

Tenka čia priminti, kad prof. Schumanas nėra marksistas, jis atvirai pasisako esąs antikomunistas ir net bando komunizmo mokslą sukritikuoti. Bet šaltojo karo klausimu jis labai teisingas išvadas padaro.

Šaltasis karas, profesorius sako, yra Jungtinių Valstijų užsieninės politikos produktas, — reakcinės ir karinės politikos, kuri veda prie atominio karo ir savęs susinaikinimo. Jis pasmerkia JAV militaristų klaidingą manymą, kad komunizmą galima ginklu nugalėti.

Kad pasaulinės katastrofos išvengti, prof. Schumanas siūlo tuojau užmegsti diplomatinius ryšius su Kinijos Liaudies respublika, su Šiaurine Korėja, su Šiauriniu Vietnamu ir su Rytine Vokietija. Taipgi jis siūlo Jungtinių Valstijų vyriausybei skaitytis su Tarybų Sąjunga kaip lygi su lygia.

Jeigu Jungtinių Valstijų vyriausybė pravestų tokias reformas užsieninėje politikoje, kokias prof. Schumanas siūlo, žinoma, šaltasis karas būtų likviduotas ir pasaulio žmonija galėtų taikingai sugyventi.

—:—

Skandalinga padėtis

JAV mokyklos pergyvena skandalingą padėtį. Tai liūdija mokyklų padėties klausimu paruošti raportai. New Yorko miesto mokyklų problema tai aiškiai parodo.

Prieš [illegible] laiko N. Y. valstijos Švietimo departamentas parsikvietė iš Clevelando patyrusį mokytoją Mark C. Schinnerari studijuoti N. Y. miesto mokyklų padėtį. Po kiek laiko jis sudarė raportą, kuris patvirtino pirmesnius raportus apie nepakenčiamą mokyklų padėtį. Jis rodo, kad mūsų mokyklos yra nupuolusios ligi 3-čios ir 4-tos rūšies sistemos.

Šiomis dienomis N. Y. valstijos Švietimo departamentas vėl pasirodė su savo raportu, kurio daviniais negalima pasidžiaugti. Raportas nužymi N. Y. miesto mokykloms stoką 5,300 mokytojų, daug mokyklų visai nusenusios ir vaikų gyvybei pavojingos, viena mokykla, statyta 1883 metais, visai neturi reikiamų patogumų; mokyklų kambariuose, kur normaliai gali būti 35 ar 40 mokinių, dabar sugrūsta po 135 ir 180 mokinių; vadovėliai nusenę ir tų stoka.

Jungtinė Mokytojų federacija, atstovaujanti virš 40,000 N. Y. miesto mokytojų, reikalauja skirti didesnį mokykloms užlaikyti ir naujoms statyti biudžetą. Dabar skiriamas 1963 m. mokyklinis 345 milijonų biudžetas yra net 10 proc. mažesnis už 1962 m. biudžetą. Tai kaip juomi galima tinkamai išlaikyti mokyklas pakenčiamoje padėtyje?

—:—

Naujas laikraštis

Pažangieji ispanai New Yorke pradėjo išleidinėti laikraštį "La Nueva Voz," kuris skelbiasi esąs "puertorikiečių ir kitų ispaniškai kalbančių žmonių balsas Jungtinėse Valstijose." Išeidinėsiąs dusyk į mėnesį.

Praėjusiuose rinkimuose šis laikraštis suvaidino svarbią rolę. Jis kvietė ispaniškai kalbančius amerikiečius rinkimuose balsuoti už tuos kandidatus, kuriems rūpi liaudies reikalai.

Linkėtina šiam laikraščiui ir jo redaktoriui Felix Ojedai geriausių sėkmių tęsti naudingą darbą.

NIEKUS KALBA

Londonas. — Prabilo buvęs Anglijos veiklus politikierius Anthony Edenas. Jis pasakoja, kad buvo galima išvengti Antrojo pasaulinio karo. Kalbą daug, bet nepasako tiesos. Karo būtų buvę išvengta, jeigu 1938—1939 metais Anglija ir Francūzija būtų sutikę susitarti su Tarybų Sąjunga—bendrai veikti prieš ro agresorius.

Hartford, Conn.

Lapkr. 18 diena tikrai buvo įžymi diena — daug svietelio suvažiavo į Jurgio ir Onos Šilkų paminėjimą 25 metų šeimyninio gyvenimo.

Kaip giminių, taip ir draugų iš arti ir toli daug susirinko. Ypatingai mus nustebino niujorkiečių tokia graži didelė grupė, taipgi worcesteriai nors jie iš vakaro turėjo koncertuoti kitame mieste, nors mažai pailsėję, atvažiavo pas mus. Tai tikrai pasišventę dailei žmonės. Ona Dirvelienė ir J. Sabaliauskas taip gražiai padainavo kelias daineles, kad publika nenorėjo juos paleisti. Jiems akompanavo J. Dirvelis ir pianistė.

Taipgi Aido choro nariai iš New Yorko su E. Brazauskiene priešakyje, worcestriečių pianistės lydimi, tikrai mus nustebino savo gražiomis dainomis, ko mes nesitikėjom išgirst, nes iš anksto nežinojom apie jų planus. Taigi mes hartfordiečiai esam jums dėkingi už tokią gražią dainų programą.

Iš rengėjų pusės buvo dedamos pastangos visus gerai pavaišinti. Pribuvus daug daugiau svečių negu tikėtasi, pasidarė painumų. Nors maisto buvo pilnai, bet dėl darbininkių trūkumo ir stokos kai kurių įrankių vaišių planus nebuvo galima pilnai išpildyti. Taigi rengėjos atsiprašo svečius, kad gal turėjo pakęst neparankumų.

Su maistu prisidėjo šios draugės: Lukštienė, Butkevičienė, Šilkienė, Barnett ir Kazlau. Dirbo (užsimokėję įžangą) draugės Latven, Verketienė, Dagilienė ir Vasiliauskienė.

O šiaip draugės ir draugai dirbo: O. ir J. Šilkai, Lukštai, Žemaitienė, Barnett ir Kazlau. Visiems draugiškas ačiū!

V. K.

New Haven, Conn.

Lapkričio 20 d. įvyko LLD 32 kuopos susirinkimas. Narių nedaug dalyvavo, bet jis buvo gyvas.

Kuopa nutarė parsitraukti 1963 m. "Vilnies" kalendoriaus platinimui. Tuo rūpinsis "V" vajininkė M. Valinčienė. Delegatai išdavė raportą iš LLD 3-čios apskrities konferencijos, kuri atsibuvo Waterburyje.

"Laisvės" vajininkas J. Petkus ir "Vilnies" vajininkė M. Valinčienė raportavo, kad darbas eina gerai.

Baigus susirinkimą, Eva Rudmanienė pavaišino narius užkandžiais ir kava. Visi nariai taria jai didelį ačiū!

Sekamas kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 18 d. Tai bus metinis susirinkimas ir visi nariai ir narės prašomi dalyvauti.

—:—

LDS 16 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 18 d. Tai bus metinis susirinkimas; bus renkama valdyba sekamiems metams. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

—:—

Visi LLD 32 kuopos ir LDS 16 kuopos nariai linki Kristinai Stanislovaitienei pilnai susveikti.

J. Kunca

Londonas. — Anglija nesirengia išvežti iš Indijos savo piliečius.

Salietis

Įdomus lapas iš Amerikos lietuvių laikraščių istorijos

Amerikos lietuvių veikla ir sroviniai santykiai labai gražiai atsispindi jų laikraštijoje. Kiekviena srovė savo laikraščiais stengiasi pasiekti ir laimėti plačiausias mases. Jei pavartysime šių dienų spaudą, tai pamatysime, kad tose pastangose priemonių rinkimasis tevaidina antraeilį vaidmenį. Mūsų nūdieniuose sroviniuose santykiuse dažniausiai tikslas pateisina piemones. Priešą reikia mušti, na, tai ir pliek jį!

Tokia šiandien morale vadovauja kleri kalinė, kenševikinė ir smetoninė spauda santykiuose su pažangiąja visuomene. Pateisinamos visos, kad ir pačios nešvariausios, priemonės. Griebiamasi kurstymų, provokacijų. Ypač tų srovių spauda suniekšėjo paskutiniais dvidešimt metų, — nuo to laiko, kai mūsų senoji tėvynė pasuko socializmo keliu į naują gyvenimą. Iš jų pusės kokiems nors žmoniškesniems santykiams su mūsų srove ir jos spauda nebeliko vietos.

Bet ne visada taip buvo. Buvo laikai, kai buvo bandoma surasti bendrą kalbą. Buvo laikai, kai ivairių srovių laikraščiai bandė nustatyti ribas, per kurias eiti būtų laikoma neetiška, negražu, nepadoru, nežmoniška. Priešą mušk, savo idėjas ir įsitikinimus gink, bet nepamiršk, kad esi žmogus ir kad turi reikalą su žmonėmis. Šalink melą, venk provokacijų, įžeidimu. Vadovaukis civilizuoto žmogaus morale!

Deja, tos, sakysime, gražios pastangos baigėsi nesekme. Minėtų srovių laikraštininkai, rodosi, šiandien neturėtų ko pasakyti, jeigu kas nors iš jų atimtų melą ir provokacijas, kokiomis nors moralinėmis taisyklėmis užd raustu jiems plūsti šių dienų Lietuvą ir Amerikos pažangiąją srovę.

Bet grįžkime prie anų pastangų. Apie jas informacijų randame ilgoje korespondencijoje, kurią įdėjo "Vienybė Lietuvninkų," o ją 1910 metų balandžio 1 d. persispausdino LSS organas "Kova." Čia mes tą įdomią korespondenciją paduodame ištisai kaip istorinį dokumentą, netaisant nė rašybos.

IŠ LAIKRAŠTININKŲ SUVAŽIAVIMO

Kovo 17 ir 18 d-mis Brooklyne, N. Y., p. Draugelio salėje, atsibuvo pirmasis Amerikos lietuvių laikraštininkų suvažiavimas (sakoma pirmas dėl to, kad nutarta daryti juos periodiškai. Antras atsibus ateinančiais metais, apie berželio mėnesį). Jo pasekmės savo laiku bus smulkiau visuomenei apskelbtos tam-tikru platum posėdžių protoklu, kuris neužilgio pasirodys visuose lietuviškuose laikraščiuose. Mums čia išpuls tik paviršium pažvelgti, kas suvažiavime buvo laikraštijos labui apkalbėta ir pasižadėta veikti.

Suvažiavime dalyvavo šie laikraščių leidėjai ir redaktoriai: "Lietuvos" (Olševskis, Šernas), "Vienybės Lietuvninkų" (Paukštis, Širvydas), "Tėvynės" (Jokubynas), "Laisvosios Minties" (Dr. Šliupas, Račkauskas), "Draugo" (kun. Kaupas), "Darbininkų Vilties" (Šlekis), "Keleivio" (Michelsonas), "Kataliko" (Tananevičius, Brandukas), "Kovos" (Grinius). Taigi dalyvavo devyni laikraščiai. "Saulė" tik telegramu suvažiavimui pasiteisino, kad jos atstovas negalįs pributi "dėl laiko stokos." Nedavė apie save jokios žinios: "žvaigždė," "Dilgėlės" su "žmonių Knygynu," "Dagis" ir "Progresas" (beje, šis pastarasis matomai iš principo buvo prešingas laikraštininkų suvažiavimui, nes paskutiniame savo numeryje, kad sudemoralizuoti spaudos atstovų darbą, patalpino išjuokiančią laikraštininkus karikaturą ir nė tai satyrą, nė tai parodiją busiančio laikraščių "trusto"...). Paminėt reikia, kad dar iš pašalinių laikraščių sądarbininkų paskutinę dieną į posėdžius atvyko du: p. p. Norkus ir Menkutis.

Imant suvažiavimo padarytus nutarimus, reikia pasakyti, vargiai bent vienas laikraštininkas iš anksto tikėjosi, jog taip toli bus nužengta pirmyn ir taip radikališkai-puikiai bus paimta atydžion gerinimas musų laikraštijos. Be ginčų visi pripažino, jog musų laikraštija jau taip toli nuklimpo į raistus, kad toliaus laukiant ir nebejieškant kokios-nors išeigos, gresia musų spaudai morališkas bankrutas, o visuomenei—josios demoralizavimasis. Musų perijodišką spaudą užviešpatavo asmeniniai vaidai, nešvarios polemikos, pseudonimų kolijimaisi, patvorinė "satyra," insinuacijos, su kuriomis redakcijos, be tam-tikro sutarimo, nebejstengia kovoti; ant galo visoki musų laikraščius teršianti apskelbimai prigavikų, kurie su laikraščių pagelba tuština musų bėdino žmogelio kišenes; įvairių gaudagražių nešvarios reklamos apsigarsinimai —viskas tas siulo musų tautiečių ateičiai doriškus griuvėsius. Kasgi musų laikraštiją ir visuomenę nuo to pavojaus atkreips jeigu ne tie patįs laikraščių leidėjai, redaktoriai ir publicistai, kurių rankose yra visuomeniškojo gyvenimo vairas? Reikia tik visiems tame darbe susitart. Toks tai susitarimas dabar ir įvyko. Jeigu mažuma nedalyvavusių laikraščių tam susitarimui ir nenorėtų pritart, tai ne ką laimės, nes visuomenė anksčiau ar vėliau juos išmes iš borto, kaipo atgaleivius ir remiančius musų laikraštijos dorišką ją iširutę.

Nors suvažiavimo programoje buvo atidalinta svarstyman —skyrium leidėjų ir skyrium redakcijų reikalai, arba kaip sakoma--medžiagiškoji ir dvasiškoji laikraščių pusės, vienok nuo pradžios iki pabaigai posėdžių dalyvavo svarstymuose visi laikraštininkai ištisai. Jei bent tik ten nuo balsavimų redaktoriai prisilaikė, kurie ėjosi apie klausimus stačiai paliečiančius leidėjų finansinę dalį. Tautininkai, socijalistai, laisvamaniai ir klerikalai laikraštininkai per tas dvi dieni užmiršo savo privatiškumus ir pažiurų skirtumus; malonu pastebėt, kad iš to atžvilgio nė mažiausio nuomonių skirtumo neapsirešikė. Rodos visi atvyko prisirengę vieni kitiems paduoti brolišką ranką, užmiršti tą, jei kas-ką buvo asmeniškai kada-nors užgavęs, visame kame nusileisti, by tik šis suvažiavimas butų išnaudotas vienam dideliam tikslui—pakėlimui lietuviškos laikraštijos. Suvažiavime, kaip ant laimės, radosi vadovai visų geriausių srovių. Ar imsim praktiškąją laikraščių leidimo dalį — čia išdėstė spaudos reikalus trįs iš turtingiausių ir prityrusių savo profesiją leidėjų: p. p. Olševskis, Tananevičius ir Paukštis. Politiškai - tautiškai - draugijinę laikraštijos sritį visuomet daliai suvažiavimui išvaizdino Dr. Šliupas, Šernas, Širvydas. Etikos klausime daug minčių suteikė kun. Kaupas. Jei buvo trynimaisi partiviškų klausimų, juos padėjo sušvelnyt Grinius ir Michelsonas. Literaturos klausime vėl gi nemažai kalbėjo Račkauskas, Šliupas ir Širvydas.

Trumpai sutraukus laikraštininkų suvažiavimo darbus, štai kas nutarta: 1) Palengva prašalint iš musų laikraščių apgavingus ir neetiškos formos apgarsinimus: šundaktarių, monininkų, neėsančių aukso kasyklių, etc., beje pajieškojimus merginų dėl apsivedimo. 2) Pasirupinti apie įsteigimą bendros teisingiems apskelbimams rinkti agenturos. 3) Įkurta laikraščių sąjunga po vardu Amerikos Lietuvių Spaudos Draugija, kurion prisidėjusie kiekvienas laikraštis įmoka įstojimo $25 ir kas mėnuo po $5. Iš to fondo bus užlaikomi didesniuose miestuose šiek tiek apmokami laikraščių korespondentai. 4) Pritarta zecerių atsiša u k i m u i, kad spaustuvėse turi but pridabojama sanitariškumas ir švarumas. 5) Nutarta vykinti gyveniman įprotis, kad korespondentai po žiniomis ir rašantis apie draugijos reikalus, pasirašytų tikru vardu. 6) Tie ką po keliais pseudonimais veda patįs su savim polemikas ir kursto ypatų vaidus per kelis laikraščius, nutarta laikraščiams vieni kitiems apie juos pranešti ir melagėlius viešai apskelbti. 7) Iš korespondencijų išmest užsipuldinėjimus ant ypatų. 8) Nesikišt laikraščiams per m e t u s laiko (kaipo bandymui) į reikalus visų tų organizacijų, kurios turi savo organus. 9) Išreikšta neužsiganėdinimas dabartiniai musų laikraščių "satyrai," kuri susideda daugiausiai iš nešvaraus ir neteisingo šmeižimo ypatų; palinkėta, kad musų satyriški ir tie, ką turi satyros bejuokų skyrius laikraščiai vestų save dorai, gražiai ir etiškai. Tik tokie bus priimamai į susitvėrusių laikraštininkų draugiją, kurie viršui minėtų principų prisilaikys. 10) Laikraščiuose nurodinėti musų keliaujantiems oratoriams, kokie yra tuom tarpu svarbiausi lietuvių reikalai nuo estrados gvildent, beje da aiškinti oratoriams, kaip dailiau, mandagiau ir praktiškiau prieš publiką išeiti. 11) Nutarta ir palinkėta visiems A m e r i k o s lietuvių laikraščiams laikyties, kiek galima, vienodumo kalbos ir rašybos sulyg Kraušaičio gramatikos, iki išeis nauji kalbos ir rašybos vadovėliai, kuriuos Didžiosios Lietuvos filologai (Buga, Jablonskis, Šlapelis ir kiti) šiemet Seinuose susivažiavę nutarė parašyt ir išleist. 12) Išrinkta komisija (rodos Šliupas, Širvydas, Račkauskas, Šernas), kurie per metų laiką apdirbs amerikiečiams lietuviams terminologiją — kaip vienodai reikia pavadinti visas politiškas ir draugijines įstaigas: valdžias, teismus ir t. t.

Šita trumpa pažvalga (toli nepilna) suvažiavimo darbų, duoda suprast, kad pagaliaus musų laikraštininkai sykį užsibrėžė bendrus ir didelius lietuvių kulturoje plenus. Ar daug iš jų pasiseks įvykinti, sunku pasakyt. Bet negalima abejot, kad vistiek musų laikraščiai jau padarė didelį žingsnį pirmyn ir daug kitokiais save atras sekančiame laikraštininkų suvažia v i m e, kuris atsibus 1911 metais apie berželio mėnesį.

Tunisas. — Siautė didelė lietaus audra ir žuvo 40 žmonių.

Klaidos atitaisymas

Gerbiama Redakcija:

Mano straipsnyje "E. Caruso portreto bruožai," tilpusio "Laisvėje" š. m. lapkr. 23 d., trečiosios špaltos viduryje, dėl korektoriaus neapdairumo išleista **trys žodžiai** ir suvelta sakiniai. Turėtų būti "prieš eisiant dainuoti, jis kreipdavosi į minėtąją madoną" ir t. t. Gi korektorius sakinio pradžią nutraukė, o likusią dalį prikergė prie pirmesniojo sakinio, taip, kad išėjo tikra maišatis.

Malonėkite atitaisyti.

Su pagarba,

Margareta Česnavičiūtė-Petrikienė

Labai atsiprašome už šią nemalonią klaidą. — **Red.**

Iš A. Venclovos laiško

Apie Lietuviškąją enciklopediją ir kitką

Vienas niujorkietis "Laisvės" skaitytojas neseniai gavo iš žinomo T. Lietuvos rašytojo Antano Venclovos labai įdomų laišką, kuriame yra daug literatūrinių naujienų, žinotinų mūsų veikėjams. Tad čia ir paskelbiame:

"Jūs domitės Lietuviškąja enciklopedija. Nors aš, užimtas kitais darbais, ir stoviu kiek atokiau nuo enciklopedijos reikalų, bet žinau, kad ji tikrai eis. Kurį laiką (ir g a n a ilgai) ėjo ginčai dėl jos profilio: vieni norėjo leisti ją kitų tautų enciklopedijų profilio, o kiti įrodinėjo, kad pirmiausia reikia išleisti enciklopediją apie Lietuvą — jos istoriją, ekonomiką, geografiją, meną, literatūrą, revoliucinius, istorinius veikėjus, mokslo, meno ir literatūros žmones ir t.t. Antrojo profilio darbą atlikti, ž i n o m a, daug sunkiau, bet jis vertingesnis. Kaip tik antrojo profilio enciklopediją leisti dabar ir nusistatyta. Bendriems reikalams bus, be to, išleistas kokių dviejų tomų visiems prieinamas enciklodedinis žodynas, kur bus žinios apie viską, pateiktos labai trumpai.

Neseniai atšventėme Maironio gimimo 100-ąsias metines . Vilniuje ir kituose miestuose praėjo labai gražūs minėjimai. Man, kaip Respublikinio komiteto pirmininkui, tiesa, kliuvo gerokai darbo. Išeina nauji Maironio poezijos rinkiniai lietuvių ir rusų kalbomis.

1963 m. sausio mėn. švęsime mūsų labai gerbiamo rašytojo V. Mykolaičio-Putino 70 metų jubiliejų. Šio mėnesio 16 d. važiuosime į Kauną pasveikinti 80 m. jubiliejaus p r o g a K. Vairą-Račkauską. Jis, deja, guli ligoninėje po sunkios operacijos (išėmė tulžies pūslę), bet vis dėlto sveiksta. Tai, matyti, gerų gydytojų ir jo paties, labai gyvybingo žmogaus, nuopelnas.

Literatūroje laukiame eilės įdomių naujienų: akademinio Lietuvių kalbos žodyno VI tomo, didelės knygos "Lietuvių tautos a k o s apybraiža," didžiojo "Lietuvos istorijos" kurso II tomo. Šios knygos išeis dar šiais metais. "Lietuvių literatūros istorijos" III t. II dalis k i e k užtruko dėl to, kad jos vyr. redaktorius K. Korsakas buvo kelis kartus išvykęs iš Vilniaus ir užimtas kitais skubiais darbais. Ši knyga pasaulį išvys, matyti, tik ateinančiais metais. Taip pat, turbūt, ir IV tomas, kuriame bus išdėstyta tarybinė literatūra.

Nepaisant Kubos krizės, kuri, berods, jau p r a ė j o, mes vis dėlto tikime proto pergale, daug dirbame, statome ir laukiame, kad "šaltasis karas" anksčiau ar vėliau vistiek turi baigtis. Ir mes galvojame, kad susidarys geresnės sąlygos tautoms keistis kultūrinėmis v e r t y b ė m i s ir tiesiog — draugystės jausmais."

Rašytojas nedviprasmiškai pasako, kad Lietuvos, ir visos Tarybų Sąjungos, žmonės karštai stoja už taiką, kad jie dirba ir tiki ateičia.

MANO GINTARĖLIS

Baltija skalauja
Baltą kopų smėlį.
Pasemiu aš sauja
Gelsvą gintarėlį.

Gintarą mažutį
Pakeliu ant delno.
Siunčia jam saulutė
Spindulėlį švelnų.

Saulės neužgožia
Debesys švininiai.
Laisvą dainą gaudžia
Jūra-motinėlė,
Prie krūtinės glaudžia
Mano gintarėlį.

M. Vainilaitis

(Iš "Liet. pionierius")

Tokio. — 1962 metų pirmame pusmetyje 110,000 jaunuolių papildė kriminalius prasikaltimus, tai kriminalystės padaugėjo 35 procentais, lyginant su 1961 metais.

Ar reikia darbininkėms švęsti Kalėdas?

Mano supratimu, darbininkėms nėra naudos iš religinių švenčių. Man rodos, kad religinės šventės, tai yra tik kunigų išmislas, kad laikyti žmonių minias tamsybėje. Na, o kaip tas minias žmonių palaikyti tamsybėj, be niekur nieko. Tam kunigai turi išmislyti kokį tai jomarką ir išmislinę užvadino kalėdų šventėm.

Mes, susipratę darbininkai ir darbininkės, neturime tokias šventes apvaikščioti, nes tos šventės neša blėdį darbininkų klasei: O kunigams ir kapitalistams tos šventės tai rugiapiūtė, nes kunigai ir kapitalistai tai vieną ir tą patį biznį varo. Skirtumas tik tame, kad kunigas pardavinėja dangų savo parapijonams, ir koki ten dievą, o kapitalistai kitokias prekes. Kunigai parduoda dievą, kurio nei patys nėra matę, bet tamsiems žmoneliams perša prisispyrę, o jei mato, kad nekaip biznis sekasi, tai padaro metinį jomarką —metinę kalėdų šventę, ir per tą metinę šventę kunigai bažnyčioj daro didžiausią biznį ir naudoja tamsius žmonelius be pasigailėjimo.

Kapitalistai taipgi neatsilieka nuo kunigų. Jie irgi skelbia savo biznį, kad kožnas žmogus turi pirkti kalėdų dovanas. Na, ir užverčia krautuves v i s o k i a i s šlamštais. Kai kurių daiktų pirmiau negalėjo išparduoti, o prieš kalėdas tai viską išvalo-išperka ir už labai geras kainas.

Tai tie du parazitai—kapitalistai ir dvasiškija — išnaudoja tikinčius žmonelius. O paklauskim mes tų parazitų, ar jie tiki tam savo išgalvotam dievui ir tom visom šventėm Ne, jie netiki. Tiesa, daugelis jų aiškinasi, kad jie tiki, bet jie visai nesielgia sulyg savo kalbos, jie prisimeta tikinčiais, kad lengviau būtų apmulkinti nesusipr a t u s i u s tamsius žmonelius. O jeigu katrie iš darbininkų pradeda netikėti tiems jų išmislytiems visokiems burtams, tai kunigai ir kapitalistai tuos apšaukia bolševikais.

O jei visi parapijonys pavirstų į bolševikus, tai tikrai kunigai ir davatkos nešvęstų kalėdų, nes jiems iš to nebūtų pelno, tad ir nereikėtų jiems to jomarko.

B. Medelienė

DETROIT, MICH.

LLD dvi kuopos rengia filmų rodymą **sekmadienį, gruodžio 2-rą dieną, buvusioje lietuvių svetainėje.**

Filmai daryti Lietuvoje dėl teatrų, panašiai kaip mes amerikiečiai turime. Vienas filmas užims apie valandą ir pusę, tai **"Adomas nori būti žmogumi".** Gauta žinia, filmus rodys su dideliu, nauju prožektorium. Durys bus atdaros 2 val., filmų rodymas prasidės 3-čią val. po pietų. Įžanga tik 75 centai.

Kviečiame pamatyti filmus.

Rengimo Komitetas

Detroito Lietuvių Klubo koncertas

Klubo koncertas įvyko lapkričio 18 d., buv. Lietuvių svetainėje. Programa buvo puiki. Dainininkų grupę nėra reikalo girti, nes juos čikagiečiai iškėlė į dausas begirdami jų dainavimą. Vienok dainininkai verti pagarbos, ypač Stella Smith, kuri suarmonizavo dainorius ir akompanavo visai atgimusiai dainorių grupei.

Kaip choras, kurio dainorių skaičius nedasiekia 20, dainavo labai puikiai, arba čikagiečiu pasakymu—"mažas skaičius dainavo geriau, negu 50 ypatų choras".

Prie programos pildymo prisidėjo visų dainininkų vaikučiai (išskyrus Aldoną Liminskaitę. Vincą Kirvelą ir Stephanie Masis, kurie tebesingeliauja), kurie pasirodė scenoje labai gražiai; jiems sekėsi dainuoti "Labas rytas, vovere". Jie publikai patiko ne mažiau kaip visi programos dalyviai (asmeniškai juos įvertinau daugiau už visus).

Dainavo F r a n k Price, jam pianu pritarė jo žmona Ruth, ir paskiau su žmona davė duetą. Jiems akompanavo Stella Smith. Dainavimas skambėjo gražiai. Walter Gugo ir Mike Jeske duetas, galima sakyti, geriausiai skambėjo ir žodžiai buvo aiškiai girdimi.

Rugienių-Rye trys dukrelės skambino pianu. Pirmiausia pasirodė jauniausia, paskiau prisėdo biskutį vyresnė —duetas; jaunutė pasitraukė, atėjo vyresnioji ir vėl duetas. Užbaigė viena solo. J o s gražiai skambino be jokių gaidų-natų. Publika jas priėmė aplodismentų suteikimu.

Price'ų duktė Kathleen, gal dar neturi 5 metų amžiaus, labai gražiai dainavo—"Aš mergytė, kaip rožytė," ir vieną anglišką, rodos, "Hey, look me over". Ji dainuodama labai gerai judesiu reiškia, ką dainuoja. Svarbiausia tai, kad jos žodžiai girdėjosi aiškiau, negu tėvo Price.

Jeskių duktė atliko baleto šokį labai puikiai. Antrą kartą ją mačiau scenoje. Padaryta daug progreso, ir jei ji nesustos pratimus daryti, bus puikiausia baleto šokėja. Garbė Jeskiams.

Seksteto dainos, moterų ir merginų, girdėjosi melodija, kuri kibo į jausmus kiekvienam. Jos publikai patiko, nes delnų trenksmas tą reiškė.

Sekstetas ir dainorių vadovė Stella Smith pakeitė savo kostiumus. Tas paįvairino vaizdą. Svarbiausia gal būt dėl to, kad čikagiečiai savo padėjėju Kirka filmatis filmininkas Misevičia su vo visą programą ir rekordavo. Yra mintis, jei filmai gerai pasirodys, siųs visą programą į Lietuvą.

Jei pražiūrėjau kai kurį programos dalyvį, — atsiprašau. Vienu pasakymu—visi programos pildytojai publikai patiko ir ji nesigailėjo savo delnų daužymo.

Stephanie Masis-Masytė, kaip klubo prezidentė, pirmininkavo programai.

Publikos buvo pilnos Liet. svetainės kėdės ir apie virš 20 stovėjo. Sklepinėje vietoje vyko šokiai, kur buvo visų paužimas.

Reikia pagirti D.L. klubo valdybą už jų darbštumą ir aptarnavimą publikos su valgiais ir skystimais. Jie suteikė vaišių dovanai programos pildytojams. Žmoniškai pasielgta.

Beje, įvyko didelis susirūpinimas, kai Jurgis Nausėda susirgo. Jo žentas Labon jį nuvežė į ligoninę. Už kelių valandų jis buvo parvežtas namo (S. Nausėda, kaipo vaišių gaspadorius, sunkiai padirbėjo ir sklepo šiluma prisidėjo prie to, kad suklupo ant laiptų).

Kurie dalyvavo programos atlikimo metu. matė kas kaip dainavo. Kurie nedalyvavo, tiems nėra reikalo smulkmeniškai aiškinti

— V. Z.

Miami, Fla.

Patarimas naujiems gyventojams

Kai prieš 16 metų daugiau lietuvių pradėjo važiuoti į Floridą apsigyventi, jie daugumoje griebė-pirko didelius namus, kad ir senus namus. Žinoma, su dideliais daržais ir daug medžių. Bet ilgainiui apsižiūrėjo, kad Floridoje dideli daržai neduoda jokios naudos, taip pat greitai atsibodo ir su svečiais, — metams kraunantis ir sveikatai silpnėjant, dauguma pradėjo viso to atsikratyti.

Dabar dideli namai ir daržai eina iš mados. Dabar Miami statoma labai daug taip vadinamų Co-ops,—1 ar 2-jų aukštų ilgi namai po 1 ar 2 miegamuosius a p a r t m e n t namius. Juos gražiai įrengia: duoda naujutėlį šaldytuvą, pečių, karpetus ir šildytuvą kambariams. Kompanija apmoka taksus, apdraudą ir vandenį.

Kai mes padavėm savo namus ant pardavimo ir ėmėme sakyti pažįstamiems, kad pirksime kooperatyvinį apartmentą, kiek mus neprigązdino visokiomis kalbomis—kaip mums ten bus bloga...

Bet mes žmonių kalbų neklausėme, dabar jau gyvename apartmente ir esame labai patenkinti.

Taigi, kas planuojate važiuoti apsigyventi į Miami, ir kai ieškosite pirkti namus, būtinai pasiteiraukite apie Co-ops, neklausykite, ką pasakoja žmonės, kurie Co-opsuose negyvenę ir nieko apie juos nežino, tik pasakoja niekus. Seno amžiaus žmonėms Co-ops dar ir tuo geri, kad ten neleidžia — neparduoda apartmentų nei su šunimis, katėmis, nei kokiems triukšmadariams. Čia surenkami senesnio amžiaus žmonės, kurie nori ramiai gyventi.

J. D. S.

V. Bunkienės pasakojimai apie kelionę po Lietuvą

(Pabaiga)

Nors nebuvau niekam pranešus, kad atvykstu aplankyti savo gimtąjį kampelį, tačiau žinia kažkaip juos pasiekė.

Apsistojau miestelyje ir tik keletui valandų, bet mane pasveikinti atėjo pažangių Gudelių moterų delegacija su gėlių puokšte ir įteikė man rašytojo Romualdo Lankausko knygą. Širdingai ačiū draugėms už draugišką pasveikinimą ir dovaną!

V. Bunkienė su puokštele senosios Tėvynės Lietuvos smilgų.

Kl.: Ar daugiau kokių spektaklių matėte Lietuvoje, ir kaip atrodė, kaip jie jums patiko.

Ats.: Taip, teko matyti Vilniuje dainų ir šokių koncertą-spektaklį. Programą atliko LTSR nusipelnęs Valstybinis dainų ir šokių ansamblis — labai gražus, susidedąs iš jaunų mergaičių ir vyrų. Jų skambūs balsai, įvairūs šokiai žavėjo publiką ligi vėlyvos nakties.

Taipgi mačiau Kaune "Sevastopolio Valsą." Gražus vaidmuo su dainomis; vaidino profesionaliai artistai.

Kl.: Prašau, pasakykite apie savo vyro Valio artimuosius Žemaitijoje — ten, kur nors apie Akmenės rajoną.

Ats.: Pas Valio gimines irgi buvau nuvykusi. Ten viešėjau tris dienas. Jie visi gyvena Rudikių kaime, Akmenės rajone.

Pirmiau ten buvo Rudikių dvaro centras, priklausęs Bunkams, o dabar paimtas į kolūkį. Man pasakojo, kad karo laiku visi pastatai buvo sudeginti, jie visi yra gavę po sklypelį žemės ir ten šiaip taip įsikūrė. Kiekviena šeima laiko karvę, augina bekonus; jaunesni šeimos nariai dirba kolūkyje. Ypatingai Valio švogeris yra pasižymėjęs kolūkietis.

Man pas juos viešint, stalai buvo apkrauti įvairiais valgiais ir gėrimais. Net ir šampano išgėrėme. Tai rodo, kad gyvena neblogai. Visi vilkėjo gražiais rūbais. Pas vyriausią Valio brolį ypatingai kambariai gražūs, langai su užuolaidomis,—visai kaip mieste.

Kl.: Ar buvote pasiilgusi Amerikos?

Ats.: Nebuvo laiko galvoti apie Ameriką. Vis norėjosi ilgiau pagyventi Lietuvoje, daugiau patirti, daugiau pamatyti. Juk tai mano gimtasis kraštas — toks savas ir mielas!

Kl.: Kaip jaučiatės grįžusi į JAV, ir ką dabar veikiate?

Ats.: Mintyse visą laiką gyvenu Lietuvos prisiminimais. Juk teko beveik visą Lietuvą pamatyti — tiek daug įvairių įspūdžių įsigijau.

Bandysiu parašyti spaudai, kiek galėsiu prisiminti.

Kl.: Ar dar yra trūkumų Tarybų Lietuvoje ir kokie?

Ats.: Trūkumų dar yra, bet, palyginus su tuo, kas šiendien Lietuvoje yra pasiekta, tai tie trūkumai tik smulkmenos.

Kraštas kasdien žengia prie tų trūkumų išlyginimo. Kaip kurie senesniosios kartos žmonės, kurie dar vis negali persiauklėti, suprasti tarybinės santvarkos, šiuo bei tuo nusiskundė.

Aš paklausiau, kaip jie gyveno prie buržuazinės santvarkos. Sako, dirbom sunkiai po 12 ir daugiau valandų į dieną, bet buvo viskas mūsų. Sakau, o kiek dabar valandų dirbate? Sako, šešias-septynias. Vienas sakė: Dabar visai nedirbu, nes jaučiuosi silpnas, neseniai grįžau iš ligoninės, buvau operuotas. Klausiu, kaip pavyko operacija. Sako, gerai, buvau gerai prižiūrėtas, tai pasveikau.

Kitas vėl pasakoja: Esu silpnas, daktaras patarė važiuoti į Palangą pailsėti mėnesį,—rytoj išvažiuoju. Aš paklausiau juos, ar buvo kuomet nors girdėtas toks dalykas, kad paprastas valstietis bei žemės ūkio darbininkas būtų taip valstybės aprūpintas? Sako, ne, nebuvo. Aš jiems sakau: Žiūrėkite į šalies reikalus kaip į savo, nes jūsų pačių ir visų kitų žmonių būvis priklausys ir nuo jūsų; dirbkite nuoširdžiai, tai ir visi trūkumai greičiau išsilygins.

Baigdama noriu pasakyti tai: Jums gal būt sunku suprasti, kaip mane sužavėjo lietuvių kalba, kuria kalba tarybinės Lietuvos žmonės. Jie taip gražiai kalba, lietuviškas žodis taip poetiškai ten skamba, kad, rodosi, klausytum žmogus ir klausytum. Mes, Jungtinių Valstijų lietuviai ,taip gražiai kalbėti nemokame, kaip kalba Tarybų Lietuvos žmonės!..

Amerikos lietuviai su Vilniaus vaikų namų Nr. 5 auklėtiniais

Maskva. Viešintys sostinėje JAV pažangūs lietuviai susipažino su miesto įžymybėmis. Delegacijos nariai prie Didžiojo teatro.

Daugiau kaip šimtą hektarų pievų nušienavo Ėišiškių rajono "Pirčiupio" kolūkio žemdirbiai. Šienapiūtė kolūkyje pilnai mechanizuota. Traktorinėmis mašinomis piaunamos žolės, traktoriais grėbiamas ir sustumiamas į krūvas šienas, traktorinio pakrovėjo pagalba jis kraunamas į sunkvežimius. Jau apie 200 tonų šio puikaus pašaro suvežta į klojimus. Mašinoms padedant, visus šienapiūtės darbus atlieka tik 15 žmonių.

Nuotraukoje: Šieno pakrovimas "Pirčiupio" kolūkyje.

SPARTINA TEMPUS

Spartina darbo tempus Kapsuko maisto pramonės automatų gamyklos dirbantieji. Žemės ūkio mašinų skyriaus surinkėjai įsipareigojo įvykdyti dešimties mėnesių planą spalio 25 dieną. Žemdirbiai gaus 15 arklinių purkštuvų, pagamintų virš mėnesio užduoties.

"K. T."

PHILADELPHIA, PA.

Lapkričio 23 d. rodymas filmų iš Tarybų Lietuvos gražiai pavyko. Svečių susirinko daugiau negu kada pirmiau. Rengėjai ir draugai Grybas su Briedžiu atsilankiusių nesuvylė. Paveikslai spalvingi, kalba daugumoje aiški. Tas Lietuvos jaunimas su dainomis, šypsena veiduose visus žavėjo. Menininkai iš Tarybų Ukrainos, kazokų šokiai, kultūros plėtimas, namų statyba, moderniškais įrankiais laukų apdirbimas, pasitenkinimas augančiu jaunimu, statančiu naują gyvenimą,—tai vis vaizdai, kuriuos matėme filmuose.

Norisi priminti kolonijoms nepraleisti progos nepakvietus draugus Grybą su Briedžiu paveikslus parodyti. Praeityje būdavo nusiskundimų paveikslų neaiškumu. Dabar Grybas paaiškina paveikslų turinį ir kai kurių vietų netaip aiškius žodžius, tuo pilnai patenkindamas atsilankiusius.

Parengime ketino dalyvauti Tarybų Sąjungos ambasados Washingtone antrasis sekretorius Vytautas Zenkevičius, bet prieš parengimą pranešė, kad susirgo ir negalės atvykti.

—:—

National Labor Relations Tarybos priežiūroje įvyko tymsterių unijos balsavimas: pasilaikyti tymsterių unijoje, ar prisidėti prie Voice sukilėlių, remiančių AFL-CIO. Voice sukilėliai sakė: Washingtonas, Robertas Kenedis neįveikė Haffos, bet philadelphiečiai tai padarys. Prieš balsavimus įvyko susirinkimų. Balsavimų išvakarėse areštuotas tymsterių lokalo 107 sekretorius Cohen užpuolime ant prieš dvyliką metų pasitraukusio iš tymsterių unijos Bresslerio už nemokėjimą duoklių. Policistas liudijo matęs. Prokuroras reikalavo Coheną nubausti, bet Bressleris atsisakė paremti policisto kaltinimą, kad jis buvo užpultas. Kaltinimas panaikintas.

Ir keturių dienų balsavimas pasibaigė lapkričio 18 d. Už tytmsterių uniją pasisakė 3,870, kad prisidėti prie Voice sukilėlių—3,274. Šešių šimtų didžiuma pasiliko tymsterių unijoje. Voice sukilėliai metams praėjus gali vėl reikalauti kitų balsavimų. Tymsterių prezidentas Hoffa ir lokalo 107 vadovybė pasitenkinę balsavimo pasekmėmis.

"Laisvėje" buvo pranešimas, kad draugus Žilinskus, važiuojančius į "Laisvės" metinį parengimą, ištiko nelaimė. Bet smulkmenos, kaip skaudi ta nelaimė, nėra žinomos. Parašiau laiškutį draugams Žilinskams ir gavau atsakymą.

Žilinskai, Krutulienė, Globičienė ir Jasilionienė vyko į "Laisvės" parengimą. Apleidžiant Plymouthą biskį lynojo, bet kalnuose smarkiai šalo ir jau buvo ledo, be to, pradėjo smarkiai snigti, ledo nesimatė. Jau 16 mylių nuo namų, kelias siauras, apsisukti grįžimui į namus negalima. Girdi, važiuojame lėtai, karas slidinėja, na, ir pakalnė, geso visai neduodu, vengiu paliesti stabdžius, manydamas lėtai pravažiuoti. Bet mašina pradėjo trankyti ir antsyk svied skersai kelią į didelę duobę, įmetė ir į medį. Maniškę, Globičienę ir Jasilionienę iš karo išmetė. Aš ir Krutulienė kare likome, mane nelabai sužeidė, Krutulienę daugiau. Žilinskienei kaulas palei petį iškilo, Jasilionienei ranka per riešą lūžo. Onai Globičienei blogiausiai — abi kojos sulūžo. Atsidūrėme ligoninėje . Keturi paleisti ir gydosi namie, bet Globičienė tebėra ligoninėje, ir nėra žinoma, kada bus paleista. Mano automobilis atiduotas į laužą.

Tai baisiai skaudi nelaimė. Visi mūsų pažangiajai visuomenei labai brangūs žmonės. Draugas Žilinskas per 30 metų mašiną vairavo, neturėdamas nelaimių; ši buvo pirmutinė ir labai skaudi. Žilinskai gyvena 120 Walnut St., Plymouth, Pa. Užuojauta jiems visiems.

—:—

"Inquirer" pranešimu iš lapkričio 23 dienos, Vilniuje aštuoni Impulevičiaus sėbrai sušaudyti. Jų teismo eiga mūsų spaudos skaitytojams žinoma. Impulevičius, gyvendamas Philadelphijoje, saugus.

Teko skaityti "Vilnyje," kad Chicagoje suorganizuotas lietuvių komitetas, kuris ves kovą, kad Valstybės departamentas atiduotų Impulevičių ir kitus prasikaltėlius Tarybų Lietuvai. Esu įsitikinęs, kad įvyks protesto susirinkimų lietuvių kolonijose prieš globojimą prasikaltėlių. Gali būti, kad ir philadelphiečiai galės tokį masinį lietuvių susirinkimą surengti. Lauksime jų pradėto darbo pasirodymo.

Pilietis

Bayonne, N. J.

Iš mūsų susirinkimų

Lapkričio 7 dieną LDS 26 kuopos susirinkimas buvo skaitlingesnis, negu paprastai, — bendrai su komitetu susirinko 6 nariai.

Iš finansų sekretoriaus raporto pasirodo, kad gerame stovyje yra 16 narių, bet kai lapkričio 12 J. Jurkevičius mirė, tai tik 15 pasiliko.

Daug kuopos narių skundžiasi, kad prastai jaučiasi, senatvė ir kitoki negerumai kamuoja, todėl ir į susirinkimus nesilanko. Bet kai susirinkimas būna skaitlingesnis, tai bet ką ir naudingesnio pažangai galima atlikti.

Pavyzdžiui, praėjusiame susirinkime buvo pranešta, kad kuopa neblogai gyvuoja ir išde turime biskį pinigų, bet jų nenaudojame, todėl buvo nutarta po kiek galima paaukoti mūsų laikraščiams už garsinimą mūsų veiklos.

Taip ir padaryta: "Laisvei" $10, "Vilniai," "Liaudies balsui" ir "Darbui" po $5 — viso $25.

Kuopos fin. sekretorius A. L. pranešė, kad reikalinga išrinkti delegatą į LDS 3-čios apskrities konferenciją, įvyksiančią lapkričio 11 d. Elizabethe. Savanoriai apsiėmė kuopą atstovauti S. Radušis.

—:—

Kai LDS 26 kuopos susirinkimą užbaigėm, LLD 212 kuopos reikalus apkalbėjom. Buvo apdiskusuoti "Laisvės" ir "Vilnies" vajaus reikalai. Bayonnėje "Laisvės" reikalus atstovauja A. Lukaitis ir S. Radušis. Šiemet mūsų kolonijoje "Laisvės" skaitytojų skaičius sumažėjo, nes pora persikėlė į kitus miestus, o vienas — J. Jurkevičius — mirė.

—:—

Lapkričio 14 d. YMCA name įvyko Standard Oil Co. pensininkų mėnesinis susirinkimas. Dalyvavo arti 200 visokių tautų buvusių darbininkų. Prieš porą metų tokių ceremonijų nebūdavo, kaip dabar yra. Pradedant susirinkimą pirmininkas paragina visus atsistoti, o finansų sekretorius perskaito maldą, po to saliutuoja Amerikos vėliavą, paskui visi sugieda himną. Po visų ceremonijų prasideda klubo posėdis.

Vienas šalia manęs sėdintis kaimynas sako: Mūsų klubo viršininkai tur būt išsigando to su barzduke žmogaus, kad poteriauja.

Prigulėti pensininkų klube kainuoja tik $1 metams, bet kompanija kiekvienerių metų pabaigoj prideda klubui čekį virš $1,000 kaip dovaną.

Finansų sekretorius pranešė, kad klube pilnai užsimokėjusių yra 1,075 nariai. Sako, kad bus daugiau, kai visi užsimokės.

Klausimas, kodėl kompanija pasirodo tokia gera, kad kas metai suteikia tokią gausią dovanai klubui? Gali būti tas, kad iš praeities tie visi darbininkai, dirbdami ilgas valandas už labai mažą užmokestį, padarė kompaniją turtingiausią Amerikoje.

Pranešime paaiškėjo, kad 1962 metais mirė 55 pensininkai ir beveik visi gerai seno amžiaus, išskiriant keletą jaunesnių. Pagerbimui mirusių pirmininkas paprašė atsistoti keletui sekundžių.

Kaip girdėjau iš dirbančių, tai gal apie 500 iš viso dirba, o prieš 12 metų, kai išėjau į pensiją, dirbo 2,400. Tai, ką reiškia mechanizacija, darbininkų nereikia. Ir sakoma, po Naujųjų metų kompanija ketina dar 52 boselius išleisti į pensiją. Mat, darbininkų skaičius sumažėjo, tai nė bosų nebereikia.

—:—

Lapkričio 13 dieną Bayonnėj išmatų įmonėj—Desposal Plant — įvyko didelė eksplozija, net miesto langai sudrebėjo, 12 darbininkų sužeidė, 2 pavojingai. Gerai, kad nė vieno neužmušė.

—:—

Lapkričio 20 dieną Anne Stec sirgo ir buvo pasidavus į Bayonnės ligonbutį. Anksti rytą tą pačią dieną pašaukė jos vyrą Antony Stec, kad jo žmona silpna. Vyras pribūna į ligonbutį, ir jis nesijaučia gerai. Po kelių minučių vyras numiršta, o už 45 minučių po jo mirties ir jo žmona numiršta. Abu paguldyti toj pačioj šermeninėj. Šią žinią paėmiau iš vietinio angliško laikraščio "Bayonne Times."

Pensininkas

Hartford, Conn.

Širdinga padėka

Tariu širdingą ačiū visiems gėlių pirkėjams, grabnešiams, skaitlingai atsilankiusiems į šermeninę ir palydėjusiems mano gyvenimo draugą Mykolą Butkevičių į jo amžinus "namus" — Waterburio Lietuvių Laisvus kapus.

Nors nuo Hartfordo apie 30 mylių yra kapinės, bet draugės ir draugai skaitlingai palydėjo. Ačiū visiems ir visoms!

Liudvisė Butkevičius

Cleveland, Ohio

Lapkričio 8 d. įvyko Moterų klubo susirinkimas. Skaitlingai dalyvavo narės ir svečiai, apie—60 žmonių. Prie klubo prisirašė keturios naujos narės: S. Didžiūnienė, O. Stam, Botyrienė ir Mačiutienė.

Sekantis klubo susirinkimas įvyks gruodžio 13 d. Nutarta, kad vaišės ateityje būtų tik už mokestį, tai yra, veltui nebus. Veltui gaus tik tie vyrai, kurie apvalys klubo patalpas.

J. Werner skaitė sveikinimą iš Lietuvos nuo studentės. Klubas siunčia studentei savo nuoširdų sveikinimą.

Ligones lankys M. Karsokienė ir Aimanienė lankys D. Kripienę, kuriai buvo padaryta operacija ant akių. B. Mikalajūnienė ir O. Stam lankys Apšeigienę. Linkime draugėms greitai pasveikti.

—:—

Lapkr 16 d. įvyko LLD 22 kuopos susirinkimas. Buvo skaitlingas. Gauta trys nauji nariai: J. Venelavas, M. Geležienė ir O. Mičutienė.

Buvo skaitytas laiškas iš "Vilnies" prašant paramos. Iš parengimo komisija išdavė raportą. Nutarta paaukoti "Laisvei" ir "Vilniai" po $10, "Liaudies balsui" $5 ir polit. kaliniams $25.

Kadangi susirinkimo nebus iki pavasario, tai nutarta turėti Velykų proga "margučių" parengimą.

Į kuopos valdybą 1963 m. išrinkta: pirmininku O. Gendrich, užrašų rašt. — A. Salan, finansų rašt. — J. Krasnickas ir iždininku — O. Salin.

Po susirinkimo įvyko vaišės. Visi ir visos linksmai laiką praleidome baigdanti šių metų susirinkimus. LLD 22 kuopos šeimininkės kartą į metus paruošia skanią vakarienę veltui. Gi duoklė nario tik $2.25. Per metus laikome tik 4 susirinkimus. Nariai gauna geras knygas ir žurnalą. Kviečiame tuos, kurie dar nepriklauso, įstoti į LLD 22 kuopą.

—:—

Atsiprašau J. Werner, kad pirmesniame aprašyme nebuvo pažymėta apie jos suteiktą vertingą dovaną. Atleiskite ir priimkite nuo LLD 22 kp. didelį ačiū!

Artinantis metinėms šventėms sveikinu "Laisvės" štabą.

Ann Salin

Worcester, Mass.

Linkiu Jusiams daug laimės

Atėjo "Laisvė,'" vartau, nagi nėra korespondencijos iš Worcesterio. Galvoju: "Kas atsitiko su mūsų veikėju ir korespondentu Dameninku Jusiumi?"

Bet štai skamba telefonas. Viena prietelka sako, kad Dameninkas Jusius apsivedė su Elzbieta Kanapkiene. Šitaip, tai Dameninkui yra atleistina. Esu tikras, kad jis nepadės plunksnos — rašys, kaip rašė.

Linkiu Dameninkui ir Elzbietai daug laimių jų šeimyniškame gyvenime.

Vincas

New Delhi. —Indija stipriau ginkluojasi ir ruošiasi panaujinti mūšius prieš kinus.

Bona. — Bavarijoje rinkimus laimėjo Vakarų Vokietijos karo ministro F. J. Strausso partija.

"LAISVĖS" VAJUS

(Tąsa iš 1-mojo puslapio)

taipgi J. Patkus, newhavenietis, pagelbėjo su atnaujinimais.

Antanas Stripeika, Elizabeth. N. J., prisiuntė naują prenumeratą ir atnaujinimų. S. Radušis, bayonnietis, prisiuntė atnaujinimų.

Brooklyno vajininkai Valys Bunkus, J. Gasiūnas ir Senas Juozas pridavė atnaujinimų.

Iš Lawrence, Mass., V. Kralikauskas prisiuntė atnaujinimų.

So. Bostonui pasidarbavo A. Kandraška su atnaujinimais, ir A. Dambrauskas su nauja prenumerata ir atnaujinimais. Jo kreditui eina ir W. Diamond nauja ir sena prenumerata.

K. Kasulis, Worcester, Mass., ilgametis vajininkas, prisiuntė dvi naujas prenumeratas ir pluoštą atnaujinimų. Jis apgailestaujančiai praneša, kad turės pasitraukti nuo vajaus darbo, iš priežasties silpnos sveikatos, o jo vietoj pasižadėjo dirbti J. Jaskevičius. Linkime Kasuliui sveikti, o Jaskevičiui sėkmės šiame darbe.

J. Žebrys, Cleveland. Ohio, prisiuntė naują prenumeratą ir atnaujinimų, taipgi J. Stanley, Rochester, N. Y., prisiuntė naują prenumeratą, o L. Bekešienė (Rochester) atnaujinimų.

Sekanti vajininkai pakilo punktais su atnaujinimais: Miami miestui pagelbėjo St. Petersburgietis; Geo. Shimaitis, Brockton, Mass., jam pagelbėjo S. Pundokas, Rumford, Me..; H. Žukienė, Binghamton, N. Y.; K. Naravas, Shenandoah, Pa.; LLD 87 kuopai. P. Kavaliauskas, Pittsburgh, Pa.; B. Senkevičienė, Chicago, Ill.; R. Merkis, Philadelphia, Pa.

— o —

AUKŲ Į $5,000 FONDĄ GAUTA SEKAMAI:

L. Žemaitienė, Hartford, Conn., prisiuntė sąrašą aukų ir **$133.** Aukojo:

Laisvės choras	$100.00
M. Nikzentaitienė	11.00
J. Lukštas (Windsor)	6.00
K. August (Rockville)	6.00
Z. R. Yuška (Granby)	6.00
J. Kraužaitis (Manchester)	4.00

— o —

S. Radušis, Bayonne, N. J., prisiuntė blanką ir $37. Aukojo:

F. Milvid	$11.00
L.D.S. 26 kp.	10.00
J. Kermelas	6.00
M. Survilienė	6.00
S. Radušis	2.00

Po $1: F. Muzikevičius, Budd Lake, N. J.. ir M. Grekey, Asbury Park, N. J.

— o —

Nuo kitų gauta sekamai:

Jurgis ir Ona Šilkai, Rocky Hill, Conn.	$50.00
J. ir S. Ivanauskai, Setaucket, L. I.	15.00
Z. Stasiulis, Clearwater, Fla.	11.00
J. ir V. Kazlau, Wethersfield, Conn.	10.00
J. Stasiukaitis, Philadelphia, Pa.	10.00
H. Žukienė. Binghamton, N. Y.	10.00
ALDLD 22 kp. (per A. Salen), Cleveland, Ohio	10.00
F. Kalanta, St. Petersburg, Fla.	6.00
F. Raubis, Philadelphia, Pa.	6.00
E. Griciūnienė, Philadelphia, Pa.	6.00
F. Markevičius, Brockton, Mass.	6.00
E. Zalesky, Brockton, Mass.	6.00
V. Maurukas, Shenandoah, Pa.	6.00
Mr. ir Mrs. A. Murelis, Chicago. Ill.	6.00
A. Petronis, Hamilton, Canada	5.00
J. Janulis, Chicago, Ill.	5.00
P. Babarskas, Hollis, L. I.	5.00
Sunset Farm Workers (atminčiai Mike Butkevičiaus), Hartford, Conn.	5.00
J. Pigaga, Worcester, Mass.	5.00
Frank Umpa, Richmond Hill, N. Y.	5.00
Juozas Deltuva, Baltimore, Md.	4.00
O. Rugienius. Brooklyn, N. Y.	2.00
F. Kaulakis, Brockton, Mass.	2.00
F. Vaivila, Hamilton, Canada	2.00

Po $1: V. Grozan, Lake Worth, Fla.; J. Paulauskas, Warrior Run, Pa.; J. Pečiulis. P. Višniauskas, Cliffside Park, N. J.; W. Kulik, Ulster Park, N. Y.; P. Grenevich, Spencer, Mass.; J. Narvish, Shrewsbury. Mass.; M. Sukackienė, J. Jakaitis, A. Narusevičiūs, J. Jodžionienė, L. Ausienė, A. Vasil, J. Deksnys, J. Jokubaitis, M. Žalimienė, D. Jelskienė, Worcester, Mass.; John Blaškis, St. Petersburg. Fla.; A. Klimas, Valrico, Fla.; J. Morkūnas, Phila, Pa.; O. Norkienė, Anelė Yukonis, Stoughton, Mass.; John Staškus, Brockton, Mass.; Ig. Čiulada, J. Rudis, Methuen, Mass.; V. Kralikauskas, Elzbieta Markus, John Kodis. Lawrence, Mass.; K. Krukonis, Marlboro, Mass.; J. Latvis, New Haven, Conn.; J. Kazlauskas, Hamden, Conn.; P. Žukas, J. Kavaliauskas, Shenandoah, Pa.; A. Gvazdauskienė, W. Aliquippa, Pa.; K. Mažeikienė, Jersey City. N. J.; Emily Peldžius, So Boston, Mass.; M. Wails, Rochester, N. Y.; M. D., Crown Pt., N. Y.; A. Lukaitis, Bayshore, N. Y.; J. Rudnickas, Millbury, Mass.

— o —

Aukų šį sykį gauta $240. Anksčiau įplaukė $3,181.67. Viso gauta $3,421.67. Balansas $1,578.33.

— o —

Vajus žengia į trečią mėnesį. Turėtų būti gražių pasekmių, nes ateina šventės ir, kaipo dovaną. užrašykite savo pažįstamui ar kaimynui laikraštį "Laisvę"—vertingą dovaną! Ačiuojame vajininkams ir prieteliams už jų gerumą-pasidarbavimą.

"Laisvės" Administracija

Rochester, N. Y.

Lapkr. 16 d. vakare Eastman teatro buvo užpildytos sėdynės, kurių yra 3300. Ir leista statiems klausyti, kiek saugumas leido. Daugelis turėjo grįžti namo dėl vietos stokos. Ta skaitlinga publika buvo atėjus pasiklausyti Leningrado Filharmonijos orkestro, po vadovybe Euganijaus Mravinskio.

Reikia priminti, jog čia buvo ir susitikimas dviejų skirtingų idėjų ir santvarkų žmonių, bet tas įvyko po orkestro sugrojimo simfonijų Mozarto 33-čios ir Šostakovičiaus 8-tos. Pastaroji atvaizdavo tautos kovą ir kančias karo metu.

Publika staigiai sukilo ir aplodismentavo griausmingai, iki direktorius Mravinskas davė ženklą, kad duos ankorų.

Dr. H. Hanson'as, direktorius Eastman Filharmonijos orkestro, įteikė Mravinskiui ir jo orkestrui plaketę ("plaque") draugiško priėmimo į Rochesterį įvykiui pažymėti.

Duota keletas ankorų. Tarp jų Rimsky-Korsakovo "La coq d'or" ir Glinkos "Ruslan ir Ludmila".

Po koncerto leningradiečiai muzikai buvo pavaišinti obuolių sunka ir virtiniais. Vaišes davė Eastman muzikos mokyklos studentų asociacija.

Spauda davė gana prielankų aprašymą. Pasak vietinės spaudos, muzika atlikta virtuoziškai. Didis Leningrado Orkestras.

Rytinis "Democrat-Chronicle" buvo patalpinęs atskirų leningradiečių atvaizdus ant pirmo puslapio su stambiu antgalviu: "Rochester meets Russians".

Anonimas

Lawrence, Mass.

Gerai suvaidino "Lietuvaitę"

Lapkričio 17 d., Lietuvių klube, buvo suvaidinta operetė "Lietuvaitė". Vaidino Aido choras iš Worcesterio, vadovybėje Jono Dirvelio. Kaip jauni, taip ir suaugę vaidino ir dainavo labai gerai. Ypatingai reikia duoti kredito čia augusiam jaunimui, kuris taip gražiai lietuviškai kalbėjo ir dainavo.

Publikos turėjome daug. Buvo svečių iš visų apylinkės miestų. Buvo net kitataučių, kurie taip pat gyrė, kad gražiai suvaidinta ir sudainuota. Lietuviai, kurie tik dalyvavo, sakė, kad labai graži operetė, kad įžangos kaina galėjo būti daug didesnė.

Patartina kitų miestų lietuviams, kur tik galima, prašyti Aido chorą, kad ir pas juos suvaidintų,

Kitos žinios

Moteris užėjo į senų daiktų krautuvę 353½ Broadway ir paprašė parodyti vaiko vežimėlį. Kada savininkas I. C. Edwards parodė, tai moteris su juomi susiginčijo, susikabino, net gatvėn išsirito. Paskui "kostumerka" atsistojo ir nuėjo, o senų daiktų pardavėjas pasigedo $900, kuriuos turėjo piniginėje.

Policijai "misterija", kaip moteris galėjo pinigus išsiimti iš piniginės, o piniginę vėl jam į kišenę įkišti.

Vietos anglų laikraštyje buvo pranešta apie Lietuvoje nuteistus ir sušaudytus hitlerininkus.

S. Penkauskas

Waterbury, Conn.

Suimti už apsivogimą — vienas lietuvis

"Waterbury American" dienraštis lapkričio 24 dieną įdėjo tokią žinią:

"Peter Vileišis, 18 metų amžiaus, iš Old Sherman Rd., Woodbury, ir Andrew Savino, 19 metų, iš 82 Alderson St., vakar buvo sulaikyti ir kaltinami apsivogime.

"Abudu paleisti po $500 užstatu. Turės pasirodyti Circuit teisme pirmadienį. Juos suareštavo detektyvas Lt. Joseph Cavanaugh ir truperis John Fagerholm.

"Truperis Fagerholm, kuris gyvena Woodbury, sako, kad tie vyrukai kaltinami pavogime elektrinio piuklo, vertės $500, iš miško prie Peck Lane, Woodbury, šalia Woodbury Stone Quarry."

Peter Vileišis yra sūnus Dr. P. Vileišio, užkietėjusio reakcionieriaus ir klerikalo.

Rep.

Philadelphia, Pa.

Matėme filmus iš Lietuvos

Lapkričio 23 d. čionai buvo rodomi filmai iš Lietuvos. Rodė Jonas Grybas ir Kl. Briedis, iš Brooklyno. Paveikslai ir kalbos buvo aiškios. Rudens oras buvo gražus, tai prisirinko ir publikos. Girdėjau, kad susirinkusieji buvo pasitenkinę, ir užsilaikė ramiai. Šį kartą buvo atsilankę ir iš jaunesnių žmonių.

Turėjome ir iš toli svečių. Buvo atvažiavę A. ir B. Ramanauskai, iš Sellersville, Pa. Buvo atvykę P. ir C. Valentai, iš Egg Harbor, N. J. C. Valentienė po ligos jaučiasi dar silpna, bet sakė, kad džiaugiasi atvykus. Dėkui jos dukrelei, kuri atvežė ją ir jos žmogų. Iš Chester, Pa., buvo atvykęs A. Lipčius su grupe draugų. Jis—tai nuolatinis parengimų lankytojas ir veikėjas. Ačiū svečiams ir publikai už atsilankymą.

—:—

Sužinojau, kad Rancocas Woods, N. J., paslydo Aldona Kutrienė ir susižeidė dešinę ranką. Linkiu jai greitai pasveikti.

P. Walantienė.

—:—

Lapkričio 23 d. čia buvo rodomi filmai, gaminti Lietuvoje. Prisirinko geras būrys žiūrovų, bet galėjo būti ir daugiau. Paveikslai buvo gražūs ir aiškūs, bet kalba buvo neaiški. Sunku buvo suprasti, bet ir vieta filmams netinkama. Baras randasi tame pat kambaryje. Taigi prie baro neramumas kenkė girdėti kalbas. Beje, kai kurios draugės, ir dar veikėjos, visą laiką savo tarpe šnekučiavosi, tas irgi kliudė.

J. Kaspariūnas

Pittsburgh, Pa.

Tragiškas įvykis

Lapkričio 22 d. mirė Stanis Orda, pažangus žmogus, veikėjas ir "Laisvės" korespondentas. Lapkr. 26 d. jis buvo palaidotas lietuvių kapinėse. Laidojant Ona Miliauskienė (buvusi Remeikienė) pasakė kalbą.

Grįžtant iš kapinių, Frank Imbras vežė Miliauskus ir važiuodams gavo širdies ataką. Automobilis trenkė į stulpą ir ant vietos užmušė Frank Imbrasą, sunkiai sužeidė Oną Miliauskienę, kuri dabar yra ligoninėje.

Imbrasas paliko liūdesyje žmoną. Ji labai tragedijos sujaudinta.

Frank Imbrasas buvo žymus visuomeninis veikėjas, taipgi "Laisvės" bendradarbis. Jo mirtis didelis nuostolis ne tik Pittsburgho apylinkei, bet visos Amerikos pažangiajai lietuvių visuomenei.

Reiškiame širdingą užuojautą draugei Imbrasienei dėl nelaimingos vyro mirties. Labai apgailime, kad taip skaudi nelaimė atsitiko Onai Miliauskienei, linkime jai greit pasveikti.

P. Buknys

Šią žinią telefonu pranešė Juozas Miliauskas.

Iš Lietuvos

Nauji moksliniai kadrai

Jaunus inžinierius, Kauno Politechnikos instituto auklėtinius, galima sutikti Sibiro ir Uralo statybose, stambiausiuose Kazachstano metalurgijos kombinatuose. Dalis studentų ir inžinierių ruošiami instituto moksliniam darbui. Šiemet mokslų kandidatų vardai jau suteikti 12 žmonių. Inžinierinė geologija, statybinė mechanika, akustika, elektros mašinų gamyba—štai nepilnas mokslinių darbų, sukėlusių didelį susidomėjimą Maskvos aukštosiose mokyklose, temų sąrašas. Dėstytojai V. Melnikas, A. Labudis apgynė disertacijas elektros mašinų gamybos klausimais. R. Pupilskis—medžiagų atsparumo srityje.

Puslaidininkų teorijai paskyrė savo disertaciją V. Lisauskas, elektriniams matavimo prietaisams — S. Vosylius, architektūrai — S. Abramauskas.

Mokslinius kadrus mūsų respublikai ruošia ne tik Kauno Politechnikos institutas, bet taip pat Maskvos Energetikos institutas, Baumano vardo aukštoji technikos mokykla, Leningrado Politechnikos institutas ir kt. Jaunieji Lietuvos mokslininkai P. Makaveckas, A. Pranckūnas, S. Maslokas studijuoja ten šviesos techniką, teorinius šiluminės technikos pagrindus, atominę energiją.

— Šiemet, — papasakojo mums KPI aspirantūros skyriaus vedėjas V. Butauskas, — mes pasiųsime ruoštis moksliniam darbui stambiausius šalies miestus dar 14 žmonių. Į instituto aspirantūrą numatoma priimti 31 žmogų. Dabar institute vyksta stojamieji egzaminai. Kai kurie KPI studentai užbaigs mokslą liaudies demokratijos šalių technikos mokyklose. Antai elektrotechnikos fakulteto penkto kurso studentas A. Jočys ruoš diplominį projektą Drezdeno aukštojoje technikos mokykloje (VDR).

("Vakarinės naujienos")

PRANEŠIMAI

BALTIMORE, MD.

LLD 25 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 1 d., 2 val. dieną, salėje 2219 W. Pratt St.

Visi nariai kviečiami dalyvauti, nes tai bus priešmetinis susirinkimas ir bus valdybos rinkimas ateinantiems metams. Taipgi turėsime nutarti, ką veiksime LLD gerovei ateinančiais metais. Fin. sekr.

(85-86)

BROCKTON. MASS.

ALDLD 6 kp. susirinkimas įvyks pirmadienį, gruodžio 3 d., 7:30 val. vakare.

ALDLD 67 kp. susirinkimas įvyks ketvirtadienį, gruodžio 6 d., Liet. Namo kambariuose, 8 Vine St. Nariai prašomi dalyvauti kuopų susirinkimuose. Daug turėsime aptarti liečiant organizacijas ir žiemos sezono veikimą. Susirinkime būsiu ir aš. George Shimaitis

Ar tamsta turi Jono Kaškaičio poezijos knygą "Prošvaistės"? Jei ne, tai tuojau įsigyk. Kaina tik $1.00. Gaunama Laisvės knygyne.

Paieškojimai

MIDDLEBORO, MASS.
Atsišaukite!

AMERICAN LITHUANIAN CO-OPERATIVE PUBLIC MARKET-šėrininkai buvo inkorporuoti 1911 m. Kooperatyvas jau parduotas, šėrininkai gauna už šėrą $70. Daug lietuvių šėrininkų išvažinėjo į kitus miestus, arba į Lietuvą. Prašome kreiptis pas: **Ambraziejus Imbras, 25 Lane Street, Middleboro, Mass.** (96-98)

Iekau savo pusseserės Juozapinos Miežienės. Kilusi iš Vidukalės apylinkės. Amerikon atvyko prieš pirmąjį pasaulinį karą, gyveno Chicago, Ill. Vėliau, girdėjau. gyveno Wisconsin valojitjs. Prašau ją atsiliepti, arba ją žinančius man pranešti. Turiu svarbių reikalų. Julė Mauragienė, 1328 Liverpool Street, Pittsburgh 33, Pa. (96-97)

Miami, Florida Atida

Lietuvių Socialis Klubas jau baigiamas. Prie Klubo yra 5 kambarių namas. Gera proga apsigyventi Floridoj. Dėl informacijų kreipkitės:

JOHN P. KOCH
9564 Carlyle Ave.
Miami Beach 54
Florida

PASIKLAUSKITE SAVĘS

SEKAMŲ KLAUSIMŲ
Apie Firmą, į Kurią Kreipsitės, Pirm Negu Siųsite

DOVANŲ PAKETĄ Į U.S.S.R.

1. Ar firma patikima?
2. Ar įrodžiusi tai?
3. Ar atsargiai ir tvarkingai atlieka pakavimą, išsiuntimą ir priruošimą dokumentų?
4. Ar naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ši firma biznyje daugiau 25 metų?
6. Ar yra oficialiai autorizuota firma?

Atsakymas yra TAIP į visus viršminėtus klausimus, jeigu jūs siųsite savo dovanų pakus per bile sekantį skyrių, priklausantį

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 WALNUT ST., PHILADELPHIA 6, PA. PHONE: WA. 5-3455
632 W. GIRARD AVE., PHILADELPHIA 23, PA. Phone: WAlnut 5-8878
943 ELIZABETH AVE., ELIZABETH N. J. TEL. EL.4-7608
3216 SUNSET BLVD., LOS ANGELES 26, CALIF. TEL. NO. 5-9887
217 E. HENNEPIN AVE., MINNEAPOLIS 14, MIN. TEL. FE. 2-4908
1236 — 9th AVE., SAN FRANCISCO 22, CALIF.
2210 N. W. 36th STREET, MIAMI, FLORIDA

48½ EAST 7th STREET NEW YORK 3, N. Y. PHONE: GRamercy 3-1785	263 MARKET STREET NEWARK 2, N. J. PHONE: MArket 3-1968
730 LIBERTY STREET TRENTON, N. J. PHONE: LY. 9-9163	3206 EASTERN AVENUE BALTIMORE 24, MD PHONE: DI. 2-2374
4102 ARCHER AVENUE CHICAGO 32, ILL. PHONE: FRontier 6-6399	6460 MICHIGAN AVE. DETROIT 10, MICH. PHONE: TAshmoo 5-7560
390 W. BROADWAY SO. BOSTON 27, MASS. PHONE: ANdrew 8-8764	683 HUDSON AVENUE ROCHESTER 21, N. Y. PHONE: BAker 5-5923
346 THIRD AVENUE PITTSBURGH 22, PA. PHONE: GRant 1-3712	1313 ADDISON ROAD CLEVELAND 3, OHIO PHONE: UTah 1-0807

Greitai Savo Pakus Mums PRISIŲSKITE, O Mes Greitai ISSIŲSIM

BRIDGEWATER, MASS.

Alphonsas Mažukna

Mirė lapkričio 4, 1962

Reiškiame širdingą užuojautą jo žmonai Josephinai, sūnui Alfred, dukterims Tufelia ir Genevieve ir jų šeimoms.

K. Kalvelienė
W. Beržinienė
M. Simanauskienė
S. Kirslis
A. Yurkštas
W. Yurkevich

So. Boston, Mass.

Banketas "Laisvės" Naudai

Rengia ALDLD 2-ra Kuopa

Įvyks Sekmadienį

Gruodžio 9 December

Pradžia 1-mą valandą dieną

Salėje 318 W. Broadway

BUS ŽYMUS SVEČIAS V. ZENKEVIČIUS
iš Washington, D. C.

Bus geri pietūs ir meninė programa

Worcesterio Duetas:

Ona Dirvelienė ir Jonas Sabaliauskas

akompanuos Jonas Dirvelis

Širdingai kviečiame visus atsilankyti

RENGIMO KOMISIJA

Taip man atrodo

Aiškėja kultūrinio ryšio galimybės

Per tiek metų rietynės dėl lietuviško kultūrinio ryšio neišvengiamai eina prie galo—emociniai politikai baigia užsiusti savo pačių pyktyje, gi praktiškieji veikėjai, kuriems rūpi lietuvių tautos gerovė, vis labiau pradeda sutikti, kad nėra padėties be išeities. Net tokiame VLIKe, kuris rado galima prieš dešimtmetį paniekinti savo įsivaizduotą kaip "lietuvių tautos aukščiausios valios reiškėjo" vaidmenį, susidedant su vakariečių eiliniais žvalgybininkais ir dirbti pastarųjų labui už kelis purvinus grašius, — net ir ten jau atsiranda blaivesnių balsų. Štai skaitome "Vienybėje" po Narkeliūnaitės nuotrauka: "Dr. Martynas Brakas VLIKo sesijoj klausosi diskusijų dėl savo referato apie kultūrinį bendradarbiavimą su Lietuva. Jisai nepritaria nei komunistams, kurie tuos ryšius perša (?), nei Amerikos lietuviams (?), kurie juos atmeta. Jo manymu, reikia trečio kelio."

Ar tai pirma užuomina, kad tokiu būdu aprobuojamas "The American Lithuanian Foundation, Inc." pasirinktas kelias, sunku dar pasakyti. Netrukus ši fondacija, kaip teko patirti, viešai paskelbs savo statutą ir veiklos gaires. Tada paaiškės, kiek tegalima vertinti dešiniosios spaudos publicistus, kurie jau seniai "žinojo," kad ši idealistiniais - altruistiniais sumetimais įsteigta organizacija tėra, jų žodžiais, "okupantų kultūrinė meškerė"...

Labai jau primityviai sukurtos "Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos Centro Komiteto"(!) pareiškimas, išspausdintas "Drauge" lapkričio 16 d., liks kaip dokumentas lietuviškos politinio gyvenimo emigracijoj totalinio supuvimo ir išsigimimo pavyzdys.

Bet "Draugas' 'jau pritaria

Marijonų vienuolių leidžiamas "Draugas," prisimindamas sau dar vieną atveji, kai jis savo puslapiuose šantažuoja ir skelbia šmeižtą prieš Amerikos piliečius (už tai šita praktika yra baudžiama įstatymu), antradienį "J. Žvilbučio" plunksna, gana objektyviai pacitavęs "Darbininko" pirmo puslapio "sensaciją" (apie tai vėliau), toliau šitaip rašo: "A. Šalčius, užuot stengdamasis įsijungti į okupantų meškerės planus, tegu įrodo, kad čia tikrai norima kultūrinio bendravimo, o ne siekiama politinės propagandos, tegu išrūpina, kad laisvai į Lietuvą galima pasiųsti čia išleidžiamas knygas, čia įdainuojamas plokšteles, čia sukuriamas dainas ir kitų muzikų tekstus. Visi tie dalykai laisvai iš Lietuvos pasiekia JTV-as" (Lietuvoje ginčijama—sako, dažnai knygos ir plokštelės JAV-ų muitinės yra grąžinamos atgal, dažnai net sunaikintos.)

Ką apie visa tai galvoja Lietuvoj

Iš laiško:

"...Labai apgailestaujame, kad visi tie žmonės,... nors ir lietuviai, nebesupranta. Labai gaila, net labai. Pats dabar matai, kad viskas tas, kas pas mus sukurta gera, jiems jau nusispiaut. Pasakyk tu jiems, kad jie jau išsigimė, kad jiems pati gimta šalis tapo svetima. Jie bijo... Jie bijo to, kad jie nuo visa to nutolo. Jie paliko Tėvynę tada, kai jų rankos ir žinios buvo labai reikalingos. Tada jie nieko negalvojo. Apybraižoje (filme), pasak jų, kam karvės? Tegul jie pabando suprasti ir tai, kad ir karvės užauginto jau jiems išbėgus, kad mes ir jomis džiaugiamės. Buvo pokario metais laikas, kada ir karvių nebuvo..."

"Respublikos intelektualai, o tu su daugeliu jų mateisi ir kalbėjaisi, pasiryžę visuomet maloniai sutikti tuos, kurie nori nuoširdžiai susipažinti su tėvynės lietuvių darbu ir kūryba. Argi tai jiems taip baisu, kad mūsų inteligentai yra kitokių įsitikinimų negu emigrantai? Bendrą lietuvišką kalbą galima visuomet rasti, dorai to pageidaujant... Žinoma, bendradarbiavimas neturi eiti mūsų ideologinių įsitikinimų sąskaiton, to niekas ir iš mūsų nedarys. Lietuvių tauta tai mes, o ne tie, kurie jos išsižadėjo, pabėgo. Tegu tie pabėgėliai stengiasi suprasti, kas darosi Tėvynėje. Mūsų inteligentai, kaip matei, taipgi su mielu noru susipažins su tuo, ką gera, tobula, vertinga pasiekė emigracijoje, ir stengsis tai visai nuoširdžiai ir pozityviai įvertinti.

Ačiū už visas prisiųstas knygas. Gavome tvarkingai ir dėkojame."

Labai nori keistis knygomis

Esamomis sąlygomis lietuviai profesionalai ir intelektualai tėvynėje tegali **keistis** knygomis su užsienyje gyvenančiais tautiečiais — "The American Lithuanian Foundation" Great Necke, N. Y., vienu svarbiausių uždavinių šiuo metu laiko būti šiuo tarpininku. Jau šiuo metu yra gauta iš Lietuvos 200 klasiškų lietuviškų knygų fondas ir nemažas sąrašas knygų, kurių pageidautų mūsų mokslininkai ir intelektualai Tėvynėje. Kiekvienas, kuris norėtų įsijungti į šitokį kultūrinį knygomis keitimosi darbą ar tai aukodamas knygas ar pinigus, kviečiamas skambinti HU 7-1582 iki 4 popiet.

Širvydas išdrįso recenzuoti Mieželaitį

"Vienybės" bendradarbis Vytautas Išrvydas, žinoma, tinkamu tautininkų laikraščiui būdu ir maniera, straipsneliu "Poeto balsas" iškelia Eduardo Mieželaičio poemą "Žmogų." Širvydas neatsistebi, lyg geležėlę radęs, kaip čia atsitiko, kad lietuvis galėjęs gauti tokią svarbią premiją, už tokią revoliucinio pobūdžio poemą(!) Vytautas Širvydas, trašydamas apie Lietuvą, laikosi tos mokyklos, kad jis ją ir jos žmones yra labai gerai pažinęs iš tolo. Jei jis nuvažiuotų ir apsilankytų "pavergtoj Lietuvoj," jo žodžiais, gal jis rastų, kad "vergija vergijai nėra lygi." Kitam pats gyvenimas Tėvynėj yra ir laimė ir laisvė, gali "dėl trupinio aukso, gardaus valgio šaukšto" ne tik žmoną, vaikus užmiršti Tėvynėj, bet ir savo pačio lietuvišką sielą ir buitį.

Saugokite savo laiškus!

Jungtinėse Amerikos Valstijose yra garantuojamas pašto saugumas ir neliečiamybė. Tačiau Amerikon persikėlus iš Vokietijos lietuvių frontininkų ir jiems panašioms grupėms, lietuviai veikėjai privalo saugoti savo laiškus!

Neseniai skaitėme, kaip Los Angeles biznierius A. Skirius, stumiamas tokių J. Gliaudos ir Leonardo Valiuko, pasiglemžė Charles Hoeven, Iowa, kongresmano, šiam, kaip Kongreso pareigūnui, rašytą laišką. Naudodami atskiras citatas, jie pavarė "blackmail" prieš vieną amerikietį lietuvį žurnalistą. Tą laišką vėliau platino iki buvo sudraustas "iš viršaus."

Neseniai vėl tokia praktika buvo pakartota. "Frontininkai" vis dar nepajėgia įsisavinti demokratinio gyvenimo gairių. "Vyriausias 'Darbininko' redaktorius," Simas Sužiedėlis, buvęs Lietuvos Universiteto profesorius-istorikas, ir dar nešiojąs krikščioniškos moralės mokytojo aureolę kaip "ateitininkų dvasios vadas," praėjusią savaitę bene buvo išprovokuotas vėl pasinaudoti "frontininkų slaptosios tarnybos" patarnavimu. Vėl to pačio žurnalisto privatus laiškas Čikagos lietuviui dainininkui buvo paglemžtas ir viešai paskelbtas, neatsiklausus rašytojo leidimo. Laiškas dar buvo iškraipytai išverstas ir pasiųstas Amerikos valdžios įstaigoms. Nenuostabu, kad JAV-ų valdininkas atsakė, kad "jei taip buvo," tai yra "nesusipratimas." Amerikos santvarkoj jau taip yra, kad net Valstybės Departamentas negali "drausti" ar "spręsti" piliečių laisvos valios. Tai sunku suprasti bėgliams veikėjams, kurie atmintinomis 1941 m. birželio dienomis, dar prieš Gestapui išgrūdant juos lauk, sako, galėję spręsti net savo kolegų literatų likimą: sušaudyti, ar paleisti...

Saugokite savo laiškus! "Frontininkų žvalgyba" tebedirba!

A. Gintarinis

Nuoširdi padėka

Sėkmingai pernešiau operaciją. Išbuvęs porą savaičių ligoninėje, grįžau į namus. Esu namie daktaro ir žmonos priežiūroje. Stiprėju lėtai. Turiu viltį pasveikti. Tačiau su lova esame artimi.

Mintis vargina, kada pilnai ligą nugalėsiu? Laikas bėga. Darbai laukia. Man labai rūpi padėkos žodį tarti draugams už paslaugas ligoje. Bijau pradėti, nes sveikata dar labai ribota. Manau, jus atleisite man, kad parašysiu visiems bendrą padėką. "Laisvė" daug kam tokiais atvejais patarnavo. Tikiu, ji leis ir man tą padaryti.

Brangieji, jūsų paslaugas man ligos metu labai įkainuoju, kad net trūksta žodžių išsireikšti. Šiltas ačiū už asmeninius lankymus, laiškelius, gėles ir kitas dovanas. Labai džiaugiuos, kad turiu tiek daug nuoširdžių gerų draugų ir draugių.

Z. Kavoliūnas
160-01 84th Ave.
Jamaica 32, N. Y.

Į New Yorko prieplauką atplaukė Italijos kruseris "Giuseppe Garibaldi", 11,000 tonų įtalpos, ginkluotas Jungtinių Valstijų gamybos "Terrier" raketomis ir priešlėktuvinėmis patrankomis.

Bus spalvingas, vaišingas ir kultūringas banketas

Autorius knygos "150 dienų Tarybų Lietuvoje" Dr. Algirdas Margeris atvyksta į New Yorką ir dalyvaus bankete, kuris įvyks gruodžio 1 d., Kultūriniame centre, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y.

Banketą rengia ALDLD centras, kad pagerbti Dr. Margerį už jo didelį darbą, parašymą knygos "150 dienų Tarybų Lietuvoje".

Tikimės turėti spalvingą banketą ir tik už $2. Kviečiame visus dalyvauti.

Pradžia 6-tą valandą vakare.

Dainų programą išpildys Aido choro Moterų kvartetas, A. Iešmanta ir E. Brazauskienė, vadovaujant Mildred Stensler.

Yra užkviestas, ir tikimės, kad bus, **Vytautas Zenkevičius**, TSRS Ambasados Washingtone II-asis sekretorius.

Kviečiame visus dalyvauti bankete.

LLD CENTRO KOMITETAS

Valandėlė su svečiais---S. Butautu ir J. Daktaraite

Praėjusio antradienio vakarą iš kelionės į Niujorką grįžo iš maršruto tarybinių krepšininkų — vyrų ir moterų—abidvi rinktinės. Jie buvo apsistoję Manhattan viešbuty.

Norisi su visais pasitarti, bet jie užimti, skuba į Madison Sq. Gardeną pamatyti amerikiečių profesionalinių krepšininkų komandų varžybų; sugrįš tik apie 11 valandą.

Kaip žinia, tarybinių moterų komandai vadovauja įžymusis Lietuvos sportininkas **Stepas Butautas**: toje komandoje yra ir įžymioji žaidėja **Jūratė Daktaraitė.** Abudu kauniečiai abudu dėsto Kauno Politechnikos institute.

Žūt būt nusitarėme su jais pasikalbėti ,kai grįš į Madison Sq. Gardeno.

Su talka kitų gerų bičiulių, mes šešiese pavažinėjome po Niujorką, pasivaikščiojome, gerokai pasišnekėjome iki ankstyvo ryto.

S. Butautas ir J. Daktaraitė Amerikoje jau antrą kartą — pirmasis buvo 1959 m. vasarą.

Aštuonios varžybos—aštuonios pergalės

Tarybiniai krepšininkai šiuo atveju lankėsi net aštuoniuose Amerikos miestuose—tiek pat turėjo varžybų su amerikinių krepšininkų komandomis. Varžėsi: Niujorke, Washingtone, Sioux Falls (South Dakota), Mount Pleasant (Ill.), Nashvillėje (Tennessee), Lobocke (Teksuose), ir Denveryje (Colorado). Iš Denverio lėktuvu parskrido tiesiog į Niujorką.

Tai platus, įdomus maršrutas!

—Kaip sekėsi varžytis — laimėjote?

—Ne visi, — atsako Butautas.. — Mūsų moterų komanda tai laimėjo visas aštuonias varžybas, o vyrai—keturias laimėjo, keturias pralaimėjo.

—Tai ir vyrai laimėjo,—tariu, atsimenant, kad krepšinis — amerikinis sportas.

—Tai gerai suprantu! — atsako svečias. — Bet kai kur galėjome pasirodyti geriau nei pasirodėme. Tačiau grįžtame į namus nenusivylę!..

—O jūs,--klausiu Jūratę,--ar pasitenkinusi; kaip jūsų moterų komanda jaučiasi?

—Pasitenkinusios ir nepasitenkinusios, — kukliai atsako viešnia. Kai kur galėjome gauti daugiau taškų nei gavome...

Nežiūrint svečių kuklumo, reikia pripažinti, kad šis tarybinių krepšininkų vizitas Amerikoje aukštai iškėlė jų vardą pasaulio sportininkų akyse. Didelis kreditas priklauso S. Butautui, moterų komandos vadovui-treineriui.

Labai gaila, kad Niujorko lietuviai neturėjo progos susitikti su savo tautiečiais, nors apie tai iš anksto buvo galvota. Sportininkų laikas buvo čia labai suspaustas: į Niujorką parvyko antradienio vakarą, o iš Niujorko (Sabina linijos ėktuvu) grįžo į Tarybų Sąungą trečiadienio vakarą.

Abudu lietuviai sportininai — Butautas ir Daktaraitė — malonūs, mieli, išimokslinę. Abudu jauni, et labai kuklūs, nebenori risiimti jokių sau komplinentų. Tai tipiški tarybiniai žmonės!

Atsisveikindami su sveiais, palinkėjome jiems laiingos kelionės, o sugrįžus Kauną — perduoti mūsų isų šiltus linkėjimus profeoriui K. Baršauskui, Politechnikos instituto direktoriui, ir visiems kitiems geriems žmonėms.

Ns.

Iš laiškų

Gerbiamoji redakcija!

Skaitydama mano dėdės užsakytą Jūsų leidžiamą laikraštį "Laisvę," radau liūdną žinutę, kad serga mano brangus dėdė Julius Kalvaitis.

Maloniai prašau gerbiamą redakciją išspausdinti Jūsų laikraštyje "Laisvėje" nuoširdžią užuojautą mano dėdei Juliui Kalvaičiui ir dėdienei Marijai Kalvaitienei.

Dėdei Juliui Kalvaičiui linkiu greitai pasveikti ir dar daug metų nenuilstamai darbuotis.

Albina Kasparienė
su savo šeima.
Kalvarija

PRANEŠIMAI

RICHMOND HILL, N. Y.

LDS 13 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyks gruodžio 5 d., 7:30 val. vak., 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke.

Kviečiame visus šiame susirinkime dalyvauti, turėsime išrinkti naują komitetą 1963 metams ir gerai prisirengti prie kalėdinės vaikučiams programos gruodžio 23 d.

Prot. sekr. (96-97)

BROOKLYN, N. Y.

LDS 1-os kuopos priešmetinis susirinkimas įvyks antradienį, gruodžio 4 d., 7:30 val. vakare, "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke. Visi nariai kviečiami dalyvauti susirinkime, nes bus rinmas kuopos valdybos sekantiems metams. Kurių duoklės neužmokėtos, maloněkite ateiti ir užsimokėti, kad nesusispenduotumėt.

Valdyba (96-97)

Apie mirusį Juozą Kairį

Lapkričio 22 d. miręs, o lapkričio 27 d. palaidotas, Juozas Kairys buvo senas Niujorko miesto gyventojas ir veikėjas.

Gimė jis Ariogalos apylinkėje, Lietuvoje. Į JAV atvyko prieš pirmąjį pasaulinį karą ir apsigyveno Brooklyne. Čia vedė, čia susilaukė dviejų dukterų—Aldonos ir Lenos.

J. Kairys buvo siuvėjas, priklausė Amalgameitų unijai ir kiek begalėdamas joje veikė (lietuviškame lokale). Priklausė eilei lietuviškų savišalpos draugijų; vėliau kurį laiką buvo ilgametis Šv. Jurgio draugystės pirmininkas.

Buvo SLA narys, bet kai fašistai, su menševikų talka, tą Susivienijimą suskaldė, tai iš ten pasitraukė ir velionis.

Organizuojant Lietuvių Darbininkų Susivienijimą, J. Kairys buvo pačiame priešakyje — jis buvo organizacinio komiteto iždininkas.

Jis buvo ilgametis Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos narys ir dažnai ėjo kuopose atsakingas pareigas. Taip pat dirbo jis, kiek galėjo, ir Lietuvių Darbininkų Susivienijimo kuopose.

J. Kairys buvo tykaus, malonaus būdo žmogus, — visuomeninį bei organizacinį darbą, kurį pasiimdavo, atlikdavo sąžiningai. Dėl to jis turėjo pasitikėjimą organizacijų nariuose, ir žmonės jį gerbė ir mylėjo.

Bet pastarųjų kelerių metų bėgyje Kairių šeimą puolė nelaimė po nelaimės: mirė jo jaunesnioji duktė Lena Poltonienė. Praėjus kuriam laikui mirė kita duktė—Aldona Ormanienė. Po jų mirė ir pati Kairienė. Juozas liko vienišas.

Bet jis neįpuolė desperacijon; laikėsi tvirtai ir tebeveikė, kaip veikė.

1961 metais, kartu su kitais JAV lietuvių turistais, Juozas Kairys aplankė savo gimtąją šalį, Tarybų Lietuvą. Iš ten grįžo sutvirtėjęs, pagyvėjęs, tarytum pajaunėjęs.

Susituokė jis su Nele Kanopiene ir gražiai įsikūrė. Jo žmona dažnai padėdavo mūsų organizacijų kuopoms suruošti vakarienes, o jis pats kiek begalėdamas veikė pačiose organizacijose.

Bet štai Juozas staiga suserga paralyžium. Nuvežtas į ligoninę, ten greit miršta.

Netekome dar vieno gero, veiklaus ir sumanaus draugo!

Mirė jis sulaukęs apie 78 metų amžiaus.

Brooklyno ir viso Niujorko miesto pažangieji lietuviai ilgai atsimins Juozą Kairį kaip dorą, darbštų, sąžiningą jų organizacijų darbuotoją.

Tegu Juozas ilsisi ramiai. O jo likusiai našlei Nelei ir visiems artimiesiems—nuoširdi užuojauta!

R. M.

Širdingas sveikinimas Aido chorui

Plačiai žinomas ir veiklus žmogus Julius Kalvaitis per savo žmoną Marijoną prisiuntė Aido chorui širdingus linkėjimus dar ilgus laikus dainuoti ir vaidinti lietuvių liaudžiai. Tas Juliaus Kalvaičio sveikinimas atėjo iš ligonio lovos ir dar su penkiais doleriais.

Aidas ir visi Aido choro prieteliai siunčiame Juliui Kalvaičiui širdingus linkėjimus kuo greičiau pasveikti ir vėl būti su Aidu ir su darbininkiška veikla. Geriausios sveikatos Tau, Juliau!

Už Aido chorą, **J. G.**

Šustreikavo miesto įvairių skyrių vairuotojai. Streikuoja apie 2,000 vairuotojų.

Apellate Division of State Supreme Court patvarkė, kad ir moterys policininkės gali eiti policijos seržantų pareigas. Teismas svarstė Felicijos Shpritzer skundą, kuri ištarnavus 20 metų policininke, o policijos viršininkai atmetė jos apeliaciją į seržanto vietą, kaipo moters.

BROOKLYN, N. Y.

Ilgai pasiliks mūsų atmintyje ir širdyje

Juozas Kairys

Jį gerbiame, jį minėsime už jo gerus darbus lietuvių organizacijoms, už jo prielankumą veikiantiems priartinti skaistesnį rytojų visiems darbo žmonėms.

Juozas mirė lapkričio 22 d., palaidotas 27-ą.

Reiškiame nuoširdžią užuojautą jo žmonai Anelei, anūkui, ir visiems velionio Kairio artimiesiems—

K. I. Levanai	Jonas Gužas
V. O. Čepuliai	Jonas Siurba
J. S. Vinikaičiai	W. E. Brazauskai
B. N. Skubliskai	Ona Černevičienė
J. Gasiūnas	M. M. Jakščiai
S. Sasna	A. D. Veličkai
Mary Krunglis	D. F. Mažiliai
Julia Anskis	J. Zajankauskas
P. Collins	W. J. Danilevičiai
P. Bieliauskų šeima	Marcelė Purvėnas
Mary Kreivėnas	A. A. Malinauskai
Ona Cibulskienė	J. M. Kalvaičiai
Jonas Valentis	A. N. Iešmantai
S. Večkys	M. Klimas
Kl. Briedis	A. Bimba
A. Balčiūnas	R. I. Mizarai
Geo. Waresonas	D. M. Šolomskas
P. N. Ventai	P. Buknys
V. V. Venskūnai	P. Rainys
V. V. Bunkai	F. O. Yakščiai
W. B. Keršuliai	A. V. Nevinskai
V. O. Baltrušaičiai	L. Kavaliauskaitė
Albina Mikalaus	M. Grigas